

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Diplomová práce
Vznik a zánik exekutorského úřadu

Plzeň, 2012

Jaroslav Hobl

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra soukromého práva a civilního procesu

Diplomová práce
Vznik a zánik exekutorského úřadu

Studijní program:	M6805 Právo a právní věda
Studijní obor:	Právo
Zpracoval:	Jaroslav Hobl
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Jitka Wolfová
Místo a rok:	Plzeň, 2012

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně, a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen, 2012

.....

Jaroslav Hobl

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat všem, kteří mi dopomohli svými připomínkami a názory při tvorbě této práce, zejména pak své vedoucí práce JUDr. Jitce Wolfové.

Obsah

1.	Předmluva	1
2.	Historie exekutorského úřadu na našem území.....	3
2.1.	Prvopočátky exekuce v Římském právu.....	3
2.2.	Exekuce na našem území dle práv zemských a městských.....	4
2.3.	Exekuce v době osvícenství.....	8
2.4.	Období první republiky.....	11
2.5.	Institut exekuce v platné právní úpravě	14
2.5.1.	Vztah OSŘ a EŘ	15
2.5.2.	Postavení soudního exekutora a výhody jeho činnosti	15
3.	Podmínky pro jmenování soudním exekutorem.....	18
3.1.	Způsobilost k právním úkonům.....	18
3.2.	Vysokoškolské vzdělání na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v ČR ..	19
3.3.	Bezúhonnost.....	20
3.4.	Exekutorská praxe	20
3.5.	Exekutorská zkouška.....	21
4.	Vznik exekutorského úřadu.....	23
4.1.	Jmenování	23
4.2.	Povinnosti nově jmenovaných exekutorů před zahájením činnosti.....	25
4.3.	Sídlo úřadu.....	26
4.4.	Vznik nového podnikatelského subjektu.....	28
4.5.	Zázemí úřadu.....	29
4.5.1.	Manipulace se spisy a jejich úschova	30
4.6.	Organizační struktura exekutorského úřadu	31
4.6.1.	Právní odbor	32
4.6.1.1.	Exekutorský koncipient.....	32
4.6.1.2.	Exekutorský kandidát.....	35
4.6.2.	Odbor mobiliárních exekucí	36
4.6.2.1.	Vykonavatel	36
4.6.3.	Administrativní odbor.....	38
4.6.4.	Ekonomický odbor a další zaměstnanci.....	38
4.7.	Zastoupení exekutora	38
4.8.	Činnost exekutora	40
4.9.	Vyloučení exekutora	40
4.10.	Dohled nad činností exekutora	41

4.10.1. Kontrola činnosti exekutorského úřadu vykonávaná ministrem spravedlnosti a jeho další pravomoci vůči exekutorům.....	42
4.10.2. Exekutorská komora a její dohledová činnost.....	43
4.10.2.1.Kontrolní komise Komory.....	44
4.10.3. Dohled vykonávaný předsedy okresních soudů	46
4.10.4. Mezinárodní unie soudních exekutorů a soudních vykonavatelů.....	46
5. Důvody zániku exekutorského úřadu.....	48
5.1. Smrt exekutora.....	48
5.2. Prohlášení za mrtvého.....	48
5.3. Odvolání exekutora.....	49
5.4. Pozbytí státního občanství ČR.....	49
5.5. Zbavení nebo omezení exekutorovy způsobilosti k právním úkonům	50
5.6. Kárné opatření odvolání exekutora z exekutorského úřadu	50
5.7. Odvolání soudního exekutora ministrem spravedlnosti.....	51
5.8. Přejedání zaniklého úřadu na nově jmenovaného exekutora.....	52
5.8.1. Převoditelnost exekutorského úřadu de lege ferenda.....	53
6. Komparace české a holandské právní úpravy vzniku a zániku exekutorského úřadu	57
6.1. Vznik exekutorského úřadu.....	58
6.1.1. Exekutorský koncipient a stanovený exekutorský koncipient.....	60
6.2. Zánik a dočasné zbavení exekutorského úřadu	61
7. Závěr	63
8. Cizojazyčné resumé.....	65

1. Předmluva

Tématem mé diplomové práce je „Vznik a zánik exekutorského úřadu“ dle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění. Toto téma jsem si zvolil zcela záměrně. Hlavním důvodem byla zejména snaha více porozumět některým aspektům výkonu exekutorské činnosti, s kterou jsem již měl možnost se setkat během své právní praktikantské praxe a rovněž můj zájem o exekutorské povolání jako takové.

V diplomové práci jsem se snažil shrnout dosavadní poznatky teorie i praxe, přičemž jsem uvedl i vlastní názor k dané problematice. Rovněž jsem se pokusil upozornit na otázky, které mohou v praxi přinášet určité problémy a poskytnout návod na jejich možné řešení. Mým cílem tedy bylo podat komplexní, avšak srozumitelný a odborný pohled na tuto ne příliš širokou problematiku. K odbornosti a kvalitě práce mi výrazně pomohla spolupráce s vedoucí diplomové práce, která je již více jak deset let soudní exekutorkou, zaměstnanci jejího exekutorského úřadu a dalšími konzultanty, jimiž byli zejména exekutorští koncipienti.

Práce je rozdělena do pěti hlavních částí. Po nástinu historického vývoje exekuce jako takové v úvodní kapitole jsem se dále zabýval jednotlivými podmínkami, které musí splňovat uchazeč, který chce být jmenován soudním exekutorem. V třetí části je pojednáno zejména o jmenování exekutorem. V další části diplomové práce se zmiňuji o důvodech zániku exekutorského úřadu. V poslední, závěrečné části, podávám stručný přehled o holandské právní úpravě exekučního řádu, zejména o podmínkách vzniku a zániku exekutorské úřadu, přičemž jsem se snažil upozornit na některé odchylky od české právní úpravy.

Téma exekucí je v poslední době vzhledem k hospodářské krizi a nárůstu zadluženosti obyvatel ČR a také ne příliš dobré pověsti tohoto stavu velmi palčivé a je nejen v médiích často deformováno. V očích laické veřejnosti je pohled na soudní exekutory přinejmenším rozporuplný a stálým zobecňováním jejich nedostatků se je podařilo postavit téměř na okraj společnosti. Nutno podotknout, že k tomu zčásti přispěla i činnost

některých exekutorů samotných. Zejména v souvislosti s nepřiměřenými zásahy do práv povinných nebo i dalších osob či nekorektnost postupu soudních exekutorů při plnění jejich povinností, díky které jsou často vnímáni jen jako podnikatelé bez jakýchkoliv zábrán snažící se dosáhnout maximálního zisku. Dobré pověsti nepomohla ani činnost tzv. „vymahačů“, kteří však s exekuční činností, jak ji stanoví exekuční řád, nemají nic společného a pouze využívají pojmu exekuce k mylné domněnce, že jde o úřední osoby a v neposlední řadě také stále množící se případy falešných exekutorů.

Jak jsem však při psaní této práce a bližším seznámení s touto problematikou poznal, musím uznat, že přes veškerá úskalí s tím spojená je v dnešní době soudí exekutor potřebný a jeho činnost je nenahraditelná.

Plzeň, březen, 2012

.....

Jaroslav Hobl

2. Historie exekutorského úřadu na našem území

2.1. Prvopočátky exekuce v Římském právu

Na počátku tohoto historického exkursu považuji za vhodné zmínit se o vzniku exekuce vůbec. Jak již bývá v historii práva zvykem, vznikla i prvotní forma exekuce v Římě, kde se nucené vymáhání plnění nazývalo *executio*. Dále se tento pojem stal běžný i v řadě dalších států a to až do dnešní doby. Římská exekuce prošla jako celá forma práva vývojem, který je patrný i v dějinách celé řady dalších států.

Od prvotní formy práva představující násilí, započal vývoj rané formy exekuce svépomocí věřitele, ke které bylo třeba státního souhlasu. Postupem času dochází k přechodu od exekuce personální, kdy věřitel mohl odvést s sebou dlužníka a držet ho ve svém domě po určitou dobu a následně, když nebyl dluh uhrazen, mohl ho zabít nebo prodat do otroctví, až k exekuci reálné, při které se už exekuce nevedla vůči jeho osobě, ale vůči jeho věci či majetku.

Od počátku 3. století nastoupil místo legisakčního formálního procesu modernější proces, řízení formulové. Odsouzený dlužník měl třiceti denní lhůtu od vydání rozsudku, aby splnil, co mu bylo uloženo.¹ Při nesplnění mohl věřitel zahájit před prétozem exekuci za účelem vymožení přisouzené peněžité částky. Již zde se objevuje zárodek samostatného exekučního návrhu. V tomto pokročilém období již ustupuje personální charakter exekuce a objevuje se vlivem zákazu prodeje pro dluhy nový jev, a to možnost postihu veškerého majetku dlužníka. Tady je již možné spatřovat zárodek dalšího dělení exekuce, a to na exekuci speciální a generální, která se později ukázala vhodná při řešení souběhu věřitelů dlužníka čili konkursu. Toto římské exekuční řízení rozlišovalo pohledávky věřitelů a některým přiznávalo lepší postavení, než ostatním. Dalším stádiem římského procesu v období principátu se stalo vedle výše zmiňovaného formulového řízení kogniční řízení. Věřitel měl možnost zvolit si mezi tradiční variantou vymáhání a novou, při které přicházela

---

¹ SMOLÍK, Petr, Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 7.

v úvahu jak exekuce personální, tak exekuce majetková. V té mohl věřitel již zabavit a prodat jednotlivé věci z majetku dlužníka. Posléze se také exekuce začala postupně zaměřovat na věci nemovité. Objevuje se i specifický exekuční prostředek, a sice zástavní právo.²

S ohledem na vliv na vývoj českého práva lze zmínit exekuci dle práva germánského, které znalo až do 5. stol. jen exekuci personální. Díky přijetí salického zákona (Lex salica) byla zavedena exekuce reálná, která umožnila postihnout věci movité i nemovité. Až poté přicházela v úvahu opět exekuce personální, kdy si dlužník musel u věřitele svůj dluh odpracovat. Posléze namísto toho následovalo dlužnické vězení. Dalším, trochu svérázným způsobem, byl prostředek, kdy byly umístěny stráže do dlužníkovy domu a ten je musel do zaplacení dluhu strpět a na vlastní náklady žít.

2.2. Exekuce na našem území dle práv zemských a městských

Ve středověku bylo feudální, resp. stavovské společenství založeno na nejednotnosti práva, včetně práva procesního a soudnictví. V případě práv zemských a práv městských dochází k unifikaci soudnictví pomalu a postupně.

V období od 13. do 17. století se na našem území vyvinula exekuce od nejjednodušší formy svépomoci, přes postupné spoutávání státním souhlasem, až do doby, než je exekuce svěřena státním nebo jiným veřejným orgánům, totiž soudům.

Co se týče práva zemského a řízení před zemskými soudy, je třeba zmínit, že řízení zde vedlo k vydání rozsudku, o nějž mohl věřitel opřít svůj nárok a prosadit jej i v případě, že ani tehdy dlužník nesplnil donucením (exekucí).

Postupem doby se vyvinul i poměrně rozsáhlý okruh exekučních titulů. Kromě rozsudků zemských či městských soudů byla exekučním titulem i dohoda nebo smír uzavřený mimo soud. Typickým exekučním

---

² SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 8.

titulem byl rozsudek soudu zemského, dvorského, komorního, purkrabského, šlechtického nebo soudů městských. V případě nesplnění rozsudkem uložené věci platilo, že vymáhající věřitel (tzv. původ, oprávněný či exekvent) nebo jeho zástupce se dostavil k zemským deskám žádat o úmluvu. Po zápisu úmluvy do rejstříku byl k odsouzenému vyslán komorník³ s listem na úmluvu. Šlo o výzvu ke splnění uložené povinnosti a dlužník (povinný, exekut) se dále musel s věřitelem o splnění exekučního titulu domluvit. Úmluva musela být provedena během tzv. zemských let, tj. tří let a osmnácti neděl, jinak věřitel svůj nárok promlčel. Moravské zemské právo dále znalo tzv. posudky, kde se obě strany musely čtyřikrát do roka o splnění nálezů dohodnout před soudními úředníky. Teprve až po marné úmluvě či posudku nastává skutečná exekuce, kdy je dlužník konečně podroben nátlaku. Již v této době zemské právo znalo rizika zkrácení věřitelů tím, že dlužník svůj majetek rozprodal, či se ho jinak zbavil, a proto usilovalo o jeho řádné a včasné zajištění.

Druhou fází exekuce se stává zvod, spočívající v získání zástavního práva a příslibu držby statku povinného v případě, že nezaplatí dluh nebo nevydá předmět sporu.⁴ Věřitel obdržel od deskových úředníků list na zvod, jenž byl dlužníkovi (povinnému, či tzv. exekutovi) doručen komorníkem. Dlužník mohl zvod akceptovat a dostavit se k zemským deskám, aby provedl převod odpovídajících statků nebo mohl zvodu oponovat a nechat posoudit postup úředníkům. Námitky proti zvodu mohly být pouze formální (procesní vady).

Pokud dlužník nikterak nereagoval, žádal původ o obranný list, což byla výzva od úřadu nejvyššího purkrabího, aby posouzený statek vydal. S tímto listem se musel původ dostavit na daný statek dlužníka, musel obeslat rychtáře a poddané a představil se zde jako nový pán. Tento postup byl nutný v případě exekuce na vydání nemovitých statků, která

---

³ O doručování prostřednictvím komorníků se žádalo u komorního starosty. Tento úředník (komorník) existoval pouze v Čechách, na Moravě nikoliv.

⁴ VOJÁČEK, Ladislav et al. *Česke Právní dějiny*. Plzeň: Aleš Čenek, 2010, 694 s. ISBN 80-738-0257-0, s. 172.

v této době převládala. Obdobný postup byl na místě u exekuce reálné pro peněžitá plnění, která se však také obracela proti nemovitým statkům. V tomto případě neúspěšný zvod vedl k zásahu menšího komorníka, jenž spolu s dalším z menších úředníků provedl zvod sám. Zpráva o zvedení musela být zapsána do zemských desek a důsledkem toho bylo zřízení úředního (soudního) zástavního práva k daným statkům, zatím bez práva držby. Zvod mohl být ze strany povinného napaden odporem, po němž se věc opět řešila před zemskými deskami.

Následovala série jednoho až tří panování oddělených vždy půlroční lhůtou. Oprávněný spolu s komorníkem od zemských desek vždy přijel na zvedený statek povinného, svolal zde poddané a rychtáře a oznámil jim, kdo jim panuje a z jakého důvodu.

Další fází reálné exekuce bylo tzv. odhádání, což byl úředně provedený odhad nemovitosti dlužníka. Za prohlídky statků se zjišťovala jeho cena, dále cena nemovitostí, práv i věcí movitých s nimi spojených. Po provedení odhadu byl oprávněný uveden do držby majetku povinného nebo jeho poměrné části, která odpovídal hodnotě vymáhané pohledávky.

Závěrečným stupněm exekuce pak bylo panování. Vítěz pře za přítomnosti komorníka shromáždil poddané, přijal od nich slib človecenství (tj. poddanosti) a symbolicky před jejich zraky spálil došek ze střechy stavení, aby tak doložil právo skutečného vlastníka, který může statek nejen užívat, ale i zničit.⁵ Tímto se oprávněný stal plnohodnotným vlastníkem nemovitosti.

Nejprve exekuce směřovala na nemovité statky, postupně se ale pozornost přesouvá od všeobecné exekuce k exekuci speciální, která se zaměřovala na samostatně oddělitelné majetkové hodnoty. Dalším zásadním problémem bylo, kde měl vzít dlužník prostředky, když ničeho neměl. V tomto výjimečném posledním případě nezbylo nic jiného, než pohnat pod rukou zákona přímo jeho osobu. Proto se znovu objevuje institut vazby. Tzv. soukromá exekuční vazba přetrvává v Čechách do 15.

---

⁵ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. přeprac. vyd. Praha: Linde, 2003, 673 s. ISBN 80-720-1433-1, s. 120-121.

stol., kdy je nahrazována veřejným vězením pro dluhy.⁶ Uvězněn mohl být dlužník na základě zatykače, který se tak stal všeobecným exekučním prostředkem. Zatykač dlužníkovi prikazoval buď zaplatit, nebo se pod sankcí ztráty cti dostavit do vězení. Již v této době hojně existovali lovci či pátrači dlužníků, kteří vyhledávali skrývající se dlužníky.

V právu městském byly rozhodující soudy omezeny na územní obvod, na němž měly svěřenou jurisdikci. Původ městského práva včetně práva procesního je německý, ale významně se v něm projevil český vliv i vliv práva římského, které se zde prosadilo dříve a výrazněji než v právu zemském.⁷

Taktéž exekuce v právu městském byla vykonávána nejdříve svépomocí. Na rozdíl od práva městského byl však proces před městskými soudy efektivnější a rychlejší. S ohledem na menší význam řešených věcí, jenž vyplýval se skromnějších majetkových poměrů městského lidu, preferovalo městské právo exekuci mobilární a osobní, která byla preferována koncem 16. století. Jestliže dlužník po uplynutí lhůt, které mu byly dány, dobrovolně nesplnil, k čemu byl odsouzen, byl na základě zatykače dán do dlužnické vazby. Ta mohla trvat v případě nezaplacení šest týdnů a až po uplynutí této doby mohl věřitel navrhnout exekuci reálnou. Mohl nechat dlužníka propusti z vazby a požádat o zvod. Soudce se dlužníka dotázal, zda zvod přijme a ten buď tak mohl učinit odevzdáním klíčů od domu věřiteli nebo měl právo podat odpor. V případě, že po čtrnácti dnech dlužník klíče neodevzdal dobrovolně, mohl zjednat rychtář uvedení věřitele v držbu u dlužníkovy domu silou a zpráva o dočasném převodu byla zaznamenána do městské knihy. V případě, že byl vydán rozsudek na peněžitá plnění, náležely věřiteli po dobu jednoho roku a dne výnosy z této nemovitosti. Pokud ani po roce a šesti týdnech nebyl z těchto výnosů dluh uhrazen, následovala další fáze exekuce, která mohla končit čtyřmi způsoby. První možností bylo, že pokračovala dále držba nemovitosti a věřitel z ní mohl brát užitky. Dalším způsobem bylo

---

⁶ SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. Výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011. 96, s. 13.

⁷ SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. Výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011. 96, s. 14.

oprávnění dlužníka nemovitost prodat. Třetí možností bylo, že věřitel požádal soud o odhad nemovitosti a její přičtení do vlastnictví. Posledním způsobem byla veřejná dražba. Ta byla u nás prosazena až Pragmatikou v roce 1712. Jednou z nevýhod exekuce dle práva městského bylo, že dlužník mohl stěhováním uniknout z moci jednoho soudu. Toto bylo vyřešeno až vznikem tzv. exekuce předprocesní. Jak již ze samotného názvu vyplývá, mohl věřitel zažádat o exekuci ještě před počátkem procesu.

2.3. Exekuce v době osvícenství

Pokračováním po časové ose bychom se dostali k nástupu rodu Habsburků ve střední Evropě, s kterými přicházely snahy o centralizaci a sjednocení soudnictví. V rámci centralizace není přísně oddělená výkonná moc od moci soudní. Dalším rysem tohoto období byly úvahy o profesionalizaci soudního stavu, které se objevily někdy kolem poloviny 18. století

Po počátečních kodifikačních nezdarech, se vše změnilo s nástupem Josefa II., syna Marie Terezie, na trůn. Jednou z nejvýznamnějších reforem byla Soudní reforma z roku 1783, dle které bylo vyžadováno k výkonu profese soudce právnické vzdělání. K pramenům exekučního práva patřil zejména Josefínský soudní řád z roku 1781, který platil až do roku 1895. Tento předpis, jenž se pokusil sjednotit soudní řízení, nahradil dosavadní právní úpravu civilního procesu obsaženou v Obnovených zřízeních zemských (1627 a 1628) a v Deklaratoriích z let 1640 a 1650. Dalším procesním předpisem byl Západohaličský soudní řád z roku 1796. Jejich největším významem bylo zavedení rozlišování exekuce uhrazovací a zajišťovací.

Uhrazovací exekuce ponechává zahájení exekuce na návrhu věřitele. Exekuce je personální nebo speciální a provádí ji soudní komisař, který jedná za soud nebo zřízenec soudu tzv. exekutor. Exekuce na vymožení peněžitých pohledávek již podrobně rozlišovala jednotlivé majtkové hodnoty. U nemovitých věcí přichází v úvahu exekuce

prodejem, jejíž součástí je vždy také exekuční zajištění zástavního práva k ní. Věci movité bylo možno odejmout či prodat a rovněž bylo možno přikázat pohledávky. Stále bylo možné vést k vymožení pohledávky exekuci personální čili dlužnickou vazbu, která byla odstraněna dle francouzského vzoru roku 1868. Nepeněžitě plnění bylo možné provést intabulací do pozemkové knihy, prodejem společného majetku či držbou věcí hmotných.

Zajišťovací exekuce se mohla uskutečnit formou exekuce uhrazovací, výtěžek však musel zůstat v soudní úschově. Další možnost představoval tzv. personální nebo reálný arest, jenž byl zárodkem dnešního předběžného opatření. Arest trval nejdéle šest měsíců, případně mohl být nahrazen složením jistoty. Reálný arest spočíval v příkazu uloženém soudem dlužníkovi, aby plnil dle smlouvy, popřípadě umožňoval prozatímní správu předmětu sporu nebo jiné věci.

Po stále sílící kritice stávajícího exekučního řízení bylo třeba reforem procesního práva, kterým měly předcházet změny v rovině práva hmotného. Nakonec byla přijata novelizovaná úprava exekuce, jež napravila největší nedostatky v tomto právním odvětví. Jen to samozřejmě nemohlo stačit. Posléze byly přijaty zákony ze dne 27. května 1896 č. 79/1896 exekuční řád (zákon o řízení exekučním a zajišťovacím) a uvozovací zákon č. 78/1896. Tyto předpisy se staly základní procesní normou exekučního práva, ale četné starší předpisy platily i nadále. Oba zákony nabyly účinnosti dne 1. ledna 1898.

Seznam exekučních titulů se zásadně odlišoval od úpravy v Josefínském soudním řádu z roku 1781. V úvodu zákona jsou vyjmenovány všechny exekuční tituly.⁸ Exekuce pro peněžitě pohledávky na věci movité se děje zabavením a zpeněžením věcí v držení dlužníka.⁹ Zabavení věcí se provede tak, že výkonný orgán je v protokolu sepíše a popíše a vyrozumí o tom věřitele i dlužníka. Věci vyjma cenných papírů a jiných předmětů majících burzovní nebo tržní cenu byly prodány ve

---

⁸ Viz § 1 zákona č. 79/1896 ř.z. o řízení exekučním a vykonávacím (exekuční řád).

⁹ SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. Výročí založení Exekutorské komory České republiky*. 1. vyd. Praha, 2011, s. 28.

veřejné dražbě, přičemž platil zákaz tzv. prodeje za každou cenu, tj. za cenu libovolnou, a to i zcela nevýhodnou.

Dražba byla pokládána za nejstarší způsob exekuce na nemovité věci. Šlo o dva následné kroky, a to zabavení a zpeněžení. Exekuční soud byl povinen nařídít odhad dané nemovitosti, který prováděli jeden nebo dva přísední znalci. Dražit bylo možno i spoluvlastnický podíl na nemovitosti. Účastníci dražby museli před jejím začátkem složit soudu jistotu (tzv. vadium) ve výši desetiny odhadní ceny nemovitosti. Vydražitel, kterému byla věc přiřčena, musel po právní moci příklepu zaplatit u soudu částku ve výši jedné čtvrtiny a zbytek musel uhradit ve dvou stejných lhůtách, dva měsíce po právní moci příklepu.

Dalším prostředkem exekuce je vnučená správa nemovitosti, při které je věřitel uspokojován postupně zabavením a zpeněžením jejích užitků. Vybíráním a zpeněžením užitků byl místo dlužníka pověřen správce pověřený exekučním soudem, který byl povinen platit náklady správy a každý rok musel provést soudu vyúčtování.

Také se v zákoně nově objevuje institut zřízení zástavního exekučního práva, mající samostatný zajišťovací charakter. Byla-li nemovitost zapsána do veřejné knihy (dnešní katastr nemovitostí), zřídilo se zástavní právo až zápisem do ní. V případě vykonatelnosti pohledávky již zajištěné zástavním právem byl vklad upraven poznámkou vykonatelnosti.

U exekuce k vynucení jednání byla úprava poměrně stručná, rozlišovaly se pouze dva případy, a to zda má být vymoženo jednání právní či faktické.

Exekuční řád z roku 1896 také věnoval velkou pozornost osobám, jež samotnou exekuci prováděly jako tzv. výkonné orgány¹⁰. Výkonné orgánové mohly, pokud toho účel exekuce žádal, prohledat dlužníkův byt, jeho schránky a v nutném případě, šetříce přiměřeně osoby, i samotné šaty, které měl dlužník na sobě.¹¹ Dále měly tyto orgány pravomoc nechat

---

¹⁰ Dnes lze tyto orgány přirovnat k soudním vykonavatelům dle OSŘ nebo k pověřeným zaměstnancům soudního exekutora.

¹¹ SMOLÍK, Petr. S exekucí proti proudu času aneb co se do sborníku nevešlo. *Komorní listy*, 2011, roč. 3, č. 4, s. 35.

otevřít vrata či zavřené dveře světnic. V případě, že nebyl dlužník nebo dospělý člen jeho rodiny v době těchto úkonů doma přítomen, museli být přibrány dvě hodnověrné zletilé osoby (muži) jako svědci. Jestliže dlužník kladl odpor, mohli výkonní orgány požádat o podporu bezpečnostních orgánů, ba i četnictva.

Každý výkonný orgán se musel při své činnosti v exekuci prokázat průkazem úředního postavení – průkazní listinou znějící na jeho jméno a opatřenou jeho podobiznou.¹²

2.4. Období první republiky

V roce 1918 po vzniku Československa byl pro české země převzat tzv. Recepčním zákonem rakouský právní řád.

Situace na Slovensku a v Podkarpatské Rusi byla jiná, než po recepci rakouských předpisů v české zemi. V těchto zemích byla převzata uherská právní úprava a prameny exekučního práva byly v těchto zemích zák. čl. LX z roku 1881, který byl novelizován předpisy zák. čl. XLI/1908, čl. VII. 1912, čl. LIV/1912 a po roce 1928 zejména zákonem č. 23/1928 Sb.z. a n. tzv. exekuční novelou. Z tohoto důvodu nastal i v oblasti procesního práva právní dualismus, s nímž se nově vzniklý stát pokoušel v oblasti soukromého práva bojovat. Nutno podotknout, že z části i úspěšně. Tato nově vzniklá situace byla zvláštní i v tom, že právníci z jedné části státu, neměli často ani základní znalosti o platném právu v části druhé. Z těchto důvodů byl zřízen speciální úřad, a to ministerstvo pro unifikaci, který měl na starost sjednotit právní úpravu v rámci Československa.

Období po změně hospodářských poměrů vyvolaných vlivem hospodářských krizí s sebou přineslo i výrazné změny v procesních předpisech, které se týkaly i samotného exekučního řízení.

Snahy o rekonstrukci v oblasti soukromého práva vyvrcholily v roce 1937 tzv. Vládním návrhem, kterým se vydává občanský zákoník. Ten však

---

¹² SMOLÍK, Petr. S exekucí proti proudu času aneb co se do sborníku nevešlo. *Komorní listy*, 2011, roč. 3, č. 4, s. 35.

utnula Mnichovská dohoda v roce 1938 a s ní padl za oběť i návrh nového exekučního řádu, který měl v té době celkem 402 paragrafů.

Doba okupace, která ruku v ruce přinesla i období nesvobody, měla i určité dopady v oblasti exekučního práva. Jistý dopad měla i segregace židovského obyvatelstva. Při zpeněžování židovského majetku bylo třeba vyrozumět říšského protektora či vrchní zemskou radu, kteří měli oprávnění nakládat s židovským majetkem. Zcela fatální vliv měly antisemitistické předpisy na exekuci ve prospěch židovských právnických osob. Veškeré nároky proti nim byly z exekučního řízení vyňaty, případně zahájená řízení musela být na návrh ústředny pro židovské vystěhovalce zastavena.¹³

Po změně poměrů v únoru 1948 a zavedení vedoucí role jediné politické strany, došlo i ke změnám v oblasti práva. V rámci tzv. právnické dvouletky (1949-1950) došlo ke změně úpravy jak občanského práva hmotného, tak práva procesního včetně exekuce. Základem při přípravě nových předpisů měly být zkušenosti sovětského práva, které se projeví již v zákoně o zlidovění soudnictví z roku 1949.

V roce 1950 tak vznikl nový občanský soudní řád, jenž obsáhl jak řízení nalézací, tak exekuční, včetně exekuce generální. Nesporným pozitivem tohoto zákona bylo alespoň odstranění právního dualismu. Občanský soudní řád upravoval v rámci exekučního práva jak exekuci speciální, tak exekuci generální. Speciální exekuce se v tomto zákoně tradičně dělí na vymáhání peněžitých a nepeněžitých plnění, přičemž výkon rozhodnutí na peněžitá plnění bylo možno získat postihem majetku movitého i nemovitého. Exekuce na peněžitá plnění rozlišovala prodej věcí movitých, nemovitých, dále mohly být pohledávky přikázány z účtu u peněžního ústavu či mohly být zabaveny ostatní pohledávky. Exekuce pro nepeněžitá plnění rozlišovala vydání movitých věcí, vyklizení a také provedení zápisu do pozemkové knihy. Úplně stranou, mimo rámec občanského soudního řádu, byla upravena exekuce na plat. V té se již objevuje tzv. nezabavitelné existenční minimum dlužníka a je zaveden

---

¹³ SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. Výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 44-45.

třetinový systém, kterého se užívá dodnes. Samostatně byla také upravena exekuce na plat pro výživné nezletilého dítěte. Novinkou bylo postižení vymáhané částky z platu i v případě změny zaměstnavatele dlužníka. Generální exekuce, která v té době představovala tehdejší konkurz, byla upravena jako tzv. exekuční likvidace.

Přijetí nové ústavy v roce 1960 vedlo k požadavku nové právní úpravy ve všech odvětvích. Zásadní změna nastala nejen v rovině občanského práva hmotného, ale i procesního. Vyvrcholilo tak přetržení tradic českého civilního práva v duchu ABGB, které započalo již v roce 1950. Nově přijatý občanský zákoník (zákon č. 40/1964 Sb.) a občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb.) narušily dosavadní ideu jednotnosti civilního řízení.

V nově přijatých zákonech došlo k výrazné změně právních pojmů. Exekuce se tak stala výkonem rozhodnutí, věřitel se stal oprávněným a dlužník povinným. Termín exekuce však zcela nevymizel a dále se užíval jak v běžné praxi, tak i v teorii. Již tehdy byla tato nově zavedená terminologie často kritizována, což přetrvalo dodnes. Výkon rozhodnutí se zásadně omezil na exekuci speciální. Exekuce generální byla v občanském soudním řádu pojmenována jako likvidace, ale tato úprava byla zcela nedostatečná. Podotýkám, že v souladu s požadavky tehdejší doby, kdy subjektem likvidace mohl být občan jen velmi ojediněle. Princip dispoziční byl v zákoně doplněn principem přísné hospodárnosti, kdy soud má provést výkon rozhodnutí co možná nejrychleji. Do popředí exekučních prostředků se v souladu s požadavky tehdejší doby dostává úprava srážek ze mzdy, která je prováděna plátcem mzdy. Za ní následuje příkazání pohledávky a prodej movitých a nemovitých věcí. Úplně vypuštěno zůstalo zástavní právo k nemovitostem, které bylo nahrazeno obsahově identickým právem úkojným, kdy bylo pod hrozbou trestní sankce povinnému zakázáno disponovat s nemovitostí. Při exekuci na movitý majetek se vrací přímá personální exekuce včetně tzv. šacování. V zákoně zůstala mezera po vyjevovací přísaze, kterou nedostatečně nahradila pořádková pokuta při nesplnění povinnosti povinného sdělit soudu údaje o svém majetku. Nepeněžitá plnění bylo možno vymoci

vyklizením, odebrání věci, rozdělením společné věci, provedením prací nebo výkonů, což přetrvalo do dnešní doby.

2.5. Institut exekuce v platné právní úpravě

Situace při výkonu rozhodnutí u soudu koncem devadesátých let 20. stol. a na přelomu tisíciletí, zejména nízká efektivita vymáhání pohledávek, zdlouhavá vykonávací řízení či označování majetku dlužníka pro nařízení jednotlivých výkonů rozhodnutí vedly, byť ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi dosti opožděně, k přijetí zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „EŘ“), který nabyl plné účinnosti dnem 1. 9. 2001. Zákon byl doplněn o vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora a odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem a o vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 331/2001 Sb., o centrální evidenci exekucí.

Od účinnosti EŘ tedy není nucený výkon přiznaných plnění již vyhrazen výlučně soudu, ale za podmínek stanovených zákonem jej vykonávají i soudní exekutoři, přičemž tyto úkony jsou považovány za úkony soudu. Právní řád České republiky tak byl rozšířen o další druh exekuce prováděný soudními exekutory podle zcela nového zákona, koncipovaného jako zvláštní právní předpis ve vztahu k dosavadní obecné procesní úpravě obsažené v občanském soudním řádu (dále jen „OSŘ“).¹⁴ Nutno dodat, že Česká republika mohla čerpat ze zkušeností svých zeměpisných sousedů. V Polské republice, Maďarské republice a Slovenské republice byl již tento institut zaveden s jednoznačně pozitivní zkušeností.

Jmenování prvních 81 exekutorů proběhlo dne 31. 8. 2001, když všichni vybraní kandidáti složili slib do rukou tehdejšího ministra spravedlnosti. Nutno podotknout, že ne všichni nově jmenovaní exekutoři

---

¹⁴ PLÁŠIL, Vladimír. Executio est finis et fuctus legis, aneb jak jsme začínali. *Sborník vydaný u příležitosti 10. Výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 61.

začali vykonávat svou činnost a na vlastní žádost, pravděpodobně z důvodu nejistoty, se nechali ministrem spravedlnosti odvolat.

EŘ se stal dle řady názorů odborné i laické veřejnosti a přes řadu nedokonalostí, jedním z nejdůležitějších zákonů po roce 1989 v oblasti justičního práva.

S exekuční činností souvisí i další právní předpisy, jimiž jsou:

- Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, v platném znění
- Vyhláška č. 37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy, v platném znění
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, v platném znění
- Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, v platném znění

2.5.1. Vztah OSŘ a EŘ

Jak bylo již zmíněno je EŘ ve vztahu k OSŘ zákonem speciálním. Toto je zakotveno v ustanovení § 52 EŘ. Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.¹⁵ V praxi to znamená, že je třeba užít nejdříve EŘ a teprve tam, kde tento zákon nemá žádné speciální ustanovení, lze použít OSŘ.

2.5.2. Postavení soudního exekutora a výhody jeho činnosti

Je obecně známo, že kolébkou exekutorské profese je Francie, kde již od 14. stol. vykonávali privátní soudní exekutoři svou úřední činnost z rozhodnutí francouzských králů.

---

¹⁵ Viz § 51 odst. 1 zákona č. 121/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.

Soudní exekutor v dnešním pojetí je fyzická osoba, kterou stát zmocnil k provádění exekuční činnosti a další činnosti a v rámci výkonu svobodného právníckého povolání musí být nezávislý. Exekuční činnost exekutor vykonává jako svobodné povolání, kdy je podnikatelem, který vykonává svou činnost za úplatu. Současně si je vědom podnikatelského rizika, které s sebou výkon exekuční činnosti přináší.

Exekutor musí být vysoce kvalitním a odborným právníkem s dostatkem zkušeností, potvrzených odbornou zkouškou. Dalším požadavkem pro toto povolání je i tvrdá disciplína a korektnost.

Při výkonu své činnosti má exekutor postavení veřejného činitele a je vázán pouze Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekuční činnosti.¹⁶ Dokládá to i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.2006, sp. zn. 20 Cdo 2706/2004, z kterého vyplývá to, že exekutor při provádění exekuce nemá postavení soukromoprávního subjektu, nýbrž vykonává pravomoc svěřenou mu předpisy veřejného práva. Je na něj přenesena část státní moci, jejímž nositelem je při soudním výkonu soud, tedy pravomoc nuceně vykonávat exekuční tituly.¹⁷

Exekutor je vázán stavovskými předpisy vydanými v souladu s právním předpisem příslušnými orgány Exekutorské komory (dále jen „Komora“). V případech, kdy je povolán k rozhodování, má jeho rozhodnutí stejnou roveň, jako rozhodnutí soudu prvního stupně.

Jednou z největších výhod exekuce vykonané exekutorem je jeho rychlost, protože ta je základním principem jejího úspěchu. Další výhodou je to, že důsledkem nařízení exekuce povinný nesmí nakládat s veškerým svým majetkem, tedy i s tím, o kterém exekutor či soud v době nařízení exekuce neví (tzv. generální inhibitorium). V neposlední řadě je relativně nově přínosem také to, že všechny třetí osoby jsou povinny poskytnout součinnost exekutorovi údaje o majetku povinného.

---

¹⁶ Viz § 2 zákona č. 121/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.

¹⁷ K postavení exekutora také např. rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 21.6.1974 ve věci Jean Reyners proti belgickému státu, č.j. C-2/74.

Exekutor je vázán striktně stanovenou povinností mlčenlivosti o skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu své činnosti nebo další činnosti a této povinnosti ho může zprostit pouze orgán Komory a to jen v nezbytném rozsahu.

Exekutor odpovídá za škodu způsobenou v souvislosti s činností dle zákona. Tato odpovědnost je objektivní povahy s možností exekutorovi liberace. Poškozený tak může uplatnit svůj nárok na náhradu škody jak přímo proti exekutorovi, tak i vůči státu dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

3. Podmínky pro jmenování soudním exekutorem

Aby se stala fyzická osoba soudním exekutorem, musí splňovat zákonem stanovené předpoklady, dále úspěšně projít výběrovým řízením a musí být po složení slibu jmenována do exekutorského úřadu ministrem spravedlnosti. Před tím, než začne vykonávat svou činnost, musí uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Podmínky pro jmenování exekutorem jsou vyjmenovány v § 9 EŘ. Jedná se o:

- plnou způsobilost k právním úkonům,
- získání úplného vysokoškolského vzdělání na právnické, fakultě vysoké školy se sídlem v České republice,
- bezúhonnost,
- vykonání alespoň tříleté exekutorské praxe,
- složení exekutorské zkoušky.¹⁸

3.1. Způsobilost k právním úkonům

Soudním exekutorem se může stát jen občan České republiky, který nabyt státní občanství v souladu s § 2 až § 12 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství ČR, a to narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území ČR, prohlášením nebo udělením a má plnou způsobilost k právním úkonům, tedy způsobilost vlastními úkony nabývat a brát na sebe povinnosti.¹⁹

Plná způsobilost k právním úkonům vzniká v plném rozsahu zletilostí, tedy dovršením osmnáctého roku života, avšak za předpokladu, že osobě není způsobilost omezena či zbavena. Úprava je obsažena v § 8 až 10 občanského zákoníku. Před dosažením tohoto věku se zletilost nabývá jen uzavřením manželství. Takto nabytá zletilost se neztrácí ani

---

¹⁸ Viz § 9 odst. 1. zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.

¹⁹ Státní občanství ČR je podmínkou výkonu funkce, protože stát na exekutora přenesl část svých výsostných pravomocí.

zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.²⁰ Podmínky, za nichž může nezletilý uzavřít manželství, stanoví § 13 zákona o rodině.

3.2. Vysokoškolské vzdělání na právnické fakultě vysoké školy se sídlem v ČR

Další podmínkou je právnické vzdělání. Toto vzdělání musí být úplné magisterské, musí být splněno na právnické fakultě vysoké školy, která je uvedena v příloze č. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů. Jedinými akreditovanými vysokými školami poskytujícími magisterské vzdělání v oboru právo v České republice jsou Právnická fakulta univerzity Karlovy v Praze, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni a Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Výjimkou je v ustanovení § 128 EŘ, kde je stanoveno, že je možno splnit požadavek vzdělání absolvováním právnické fakulty na území dřívějšího Československa, nebo absolvováním zahraničního vysokoškolského vzdělání v oblasti práva uznaného ratifikovanou mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána nebo podle zvláštních právních předpisů. O uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání vydá na žádost absolventa takového vzdělání osvědčení Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Naopak nelze uznat studium na tehdejší Vysoké škole Sboru národní bezpečnosti (SNB). K tomuto se vztahuje i nález Ústavního soudu: „*ÚS se přitom opírá o obsahová zjištění, vyjádřená ve stanovisku NS, pod sp. zn. Plsn 1/95, v němž se uvádí zejména, že od vzniku Vysoké školy SNB až do jejího zrušení byly zřízeny na této škole různé fakulty: fakulta veřejné bezpečnosti, fakulta státní bezpečnosti, fakulta ochrany státních hranic a fakulta vyšetřování. Žádná z nich nebyla právnickou fakultou, poskytující univerzální právní vzdělání ve všech oborech práva. Ze stanovených oborů na Vysoké škole SNB a z učebních plánů této školy je zřejmé, že sice poskytovala též určité vzdělání*

---

²⁰ Viz § 8 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

*v některých odvětvích práva, ale její zaměření bylo odlišné od právnických fakult a odpovídalo specifickým požadavkům na výuku tehdejších příslušníků bývalého Sboru národní bezpečnosti.*²¹

3.3. Bezúhonnost

Požadavek bezúhonnosti je vyžadován vzhledem k postavení exekutora jako veřejného činitele, který vykonává exekuční činnost nezávisle (§2 EŘ) a jehož úkony jsou považovány za úkony soudu dle § 28 EŘ. Tento pojem zahrnuje především okolnosti vztahující se k chování uchazeče o výkon funkce exekutora, kterým se projevuje ve vztahu k jiným osobám, a to nejen cizím, ale i osobám blízkým. Bezúhonný není ten, kdo byl odsouzen za úmyslný a v některých případech i za nedbalostní trestný čin. Ministerstvem spravedlnosti mohou být stanoveny i jiné podmínky, kterými se bude prokazovat bezúhonnost uchazeče, např. kárné provinění v jiné profesní komoře. Členové výběrové komise mohou účastníkovi během jednání před nimi klást otázky, jejichž cílem je prověřit míru způsobilosti ke jmenování exekutorem a k výkonu exekutorské činnosti. Zjistí-li během tohoto pohovoru skutečnosti, které svědčí pro nedostatek bezúhonnosti uchazeče, nelze jej zařadit na listinu uchazečů s pořadím účastníků a uchazeč bude z výběrového řízení vyřazen.

3.4. Exekutorská praxe

Praxe musí být tříletá a může spočívat ve výkonu praxe exekutora (např., když byl exekutor na svou žádost odvolán), praxe zaměstnance exekutora v postavení exekutorského koncipienta nebo exekutorského kandidáta.

Do exekutorské praxe je Ministerstvem spravedlnosti započítávána i praxe v právnických profesích vyjmenovaných v § 9 odst. 2 EŘ, tj. praxe soudce, soudce Ústavního soudu, asistenta soudce prokurátora, advokáta, notáře, komerčního právníka, státního zástupce, asistenta státního zástupce, justičního čekatele, právního čekatele prokuratury,

---

²¹ Nález Ústavního soudu ze dne 13.9.1955, sp. zn. Pl. ÚS 7/95.

advokátního koncipienta, notářského koncipienta, notářského kandidáta, právního čekatele státního zastupitelství a právního čekatele u komerčního právníka. Z jiné právní praxe se mohou započítat nejvýše dva roky.

3.5. Exekutorská zkouška

Každému koncipientovi, který absolvoval tříletou exekutorskou praxi a splňuje další podmínky stanovené v § 9 odst. 1 písm. a) až d) EŘ, musí být umožněno vykonání exekutorské zkoušky.

Praxí se rozumí taktéž justiční zkouška, soudcovská zkouška, jednotná soudcovská zkouška, jednotná soudcovská a advokátní zkouška, prokurátorská zkouška, závěrečná zkouška státního zástupce, arbitrážní zkouška, notářská zkouška advokátní zkouška, profesní zkouška na komerčního právníka a závěrečná zkouška právního čekatele.

Další podmínkou je doručení přihlášky do sídla Komory ČR ve stanoveném termínu a se všemi formálními a obsahovými náležitostmi. Dále uhrazení poplatku za zkoušku ve výši 10 000,- Kč u uchazečů, za které odvádí soudní exekutor příspěvky do fondu vzdělávání, v souladu se stavovským předpisem o fondu Exekutorské komory ČR pro vzdělávání exekutorských koncipientů a vykonavatelů soudních exekutorů a poplatku ve výši 20 000,- Kč u ostatních uchazečů.

Podrobnosti o průběhu exekutorské zkoušky stanoví stavovský předpis Komory Zkušební řád. Zkouška se koná většinou jednou ročně. Komise je tvořena patnácti členy, z nichž třetinu tvoří soudci jmenovaní dle § 8 písm. d) EŘ ministrem spravedlnosti. Zkušební komise je členěna na tříčlenné senáty, z nichž vždy dva členové jsou soudní exekutoři, a zbývajícím členem komise je soudce.

Úspěšné absolvování exekutorské zkoušky je významným mezníkem v životě exekutorského koncipienta, ale i soudního exekutora. Celková úspěšnost u exekutorských zkoušek dosahovala v posledních letech zhruba kolem 70%.

Zkoušku vykonává uchazeč z několika právních oborů. Jsou jimi ústavní a správní právo, trestní právo, občanské rodinné a pracovní právo, obchodní právo, jakož i z dalších předpisů upravujících výkon rozhodnutí, provádění exekucí a pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, prováděcí předpisy k EŘ a stavovské předpisy Komory. Komora pro exekutorské zkoušky vydává okruhy zkušebních otázek a seznam vybraných právních předpisů, jejichž znalost je u zkoušky vyžadována.

První částí exekutorské zkoušky je písemná část, která se skládá ze tří okruhů. Tato část je neveřejná. Zadaným úkolem může být zejména sepsání exekutorského zápisu, písemnosti související s exekuční činností atd.

Poté následuje ústní část zkoušky, která je již veřejná. Zkušební komise také osvědčuje to, jak je uchazeč připraven nejen teoreticky, ale i to, zda je schopen ve vzájemných souvislostech právně uvažovat a jednotlivé právní předpisy správně aplikovat. Otázky z jednotlivých právních oborů jsou kladeny tak, aby souvisely se samotnou činností soudního exekutora. Výsledek zkoušky se hodnotí prospěchovými stupni „prospěl“ či „neprospěl“. V případě neúspěšného výsledku lze zkoušku dvakrát opakovat a to vždy nejdříve po uplynutí dvanácti měsíců ode dne oznámení výsledku předchozí zkoušky. Úspěšný uchazeč má právo na vydání osvědčení o složení zkoušky.

4. Vznik exekutorského úřadu

4.1. Jmenování

Protože je omezený počet exekutorských úřadů (tzv. numerus clausus), musí projít vhodný uchazeč, který splňuje kritéria stanovená v § 9 EŘ, výběrovým řízením.

Organizaci výběrových řízení provádí Ministerstvo spravedlnosti. Výběrové řízení musí proběhnout do jednoho měsíce od uvolnění exekutorského úřadu nebo do jednoho měsíce, kdy dojde ke zvýšení počtu exekutorských úřadů. Uchazeč na obsazení exekutorského úřadu musí podat řádně vyplněnou přihlášku včetně příloh. Tuto je třeba doručit Ministerstvu spravedlnosti ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o vyhlášení výběrového řízení. Lhůta je lhůtou hmotněprávní. Uchazeč je oprávněn přihlásit se k výběrovým řízením na více exekutorských úřadů, přihlášky však musí být podány jednotlivě, včetně všech příloh. Výběr uchazečů probíhá ve dvou etapách.

První etapa zahrnuje posouzení přihlášky s přílohami a pohovor před komisí. Komise posuzuje veškeré náležitosti doručené přihlášky, které následně vyhodnocuje. Přílohy dokládající právní praxi, jako např. výpisy či osvědčení o zapsání do seznamu advokátů, exekutorských koncipientů, exekutorských kandidátů, advokátních koncipientů apod., jejichž součástí musí být i potvrzení v těchto případech od advokáta či soudního exekutora o tom, od kdy do kdy byla praxe v takové pozici fakticky uchazečem vykonávána, nesmí být starší jednoho měsíce. V případě exekutorských kandidátů je třeba potvrzení Komory o zapsání uchazeče v seznamu exekutorských koncipientů a následně v seznamu exekutorských kandidátů a rovněž potvrzení exekutora o vlastním výkonu a délce koncipientské a kandidátské praxe uchazeče, vše nikoliv starší jednoho měsíce.

Cílem pohovoru před pětičlennou komisí jmenovanou ministrem spravedlnosti ze zástupců z řad zaměstnanců ministerstva, soudců, soudních exekutorů a jiných právnických profesí (státních zástupců, advokátů) a za přítomnosti zapisovatele, je zhodnocení odborných,

morálních, manažerských a ekonomických předpokladů zájemce pro výkon této funkce. Pohovor je zaměřen zejména na zjištění důvodů vedoucích uchazeče k podání přihlášky a jeho reálné představy o zajištění chodu obsazovaného úřadu, jakož i vyhodnocení dosavadního průběhu odborné praxe uchazeče a úrovně přehledu uchazeče o výkonu exekuční činnosti a jejích zvláštnostech. Nedílnou součástí je prověření všeobecné orientace i v souvisejících právních oborech. Při pohovoru jsou uchazeči kladeny dotazy s cílem zjistit skutečnou míru reálnosti představ uchazeče a konkrétní hmotnou a personální připravenost k výkonu činnosti. Při důrazném respektování principu rovného zacházení s muži a ženami je preferována kvalita uchazečů, na úkor potřeby obsadit konkrétní uvolněný exekutorský úřad.

Uchazeči, kteří obdrželi potřebný počet bodů, postoupí do druhé etapy výběrového řízení, ve které následuje psychologicko-diagnostické vyšetření, jehož cílem je posouzení morálních vlastností a osobnostních předpokladů pro výkon funkce soudního exekutora. U uchazeče je zkoumána celá řada předpokladů, např. schopnost odolávat sociálním tlakům, odpovědnost, spolehlivost, schopnost odolávat zátěžím, rozhodnost, ráznost, průbojnost, schopnost plánovat atp.

Na základě výsledků dosažených při pohovoru před komisí a výsledků psychologicko-diagnostického vyšetření rozhodne ministr spravedlnosti o jmenování soudního exekutora. Po každém výběrovém řízení musí komise zřízená ministerstvem stanovit pořadí uchazečů dle úspěchu ve výběrovém řízení.

Jmenování musí proběhnout do jednoho měsíce od ukončení výběrového řízení. Před jmenováním musí uchazeč složit do rukou ministra spravedlnosti slib, jehož text je uveden v § 12 odst. 1 EŘ.²² V případě, že exekutor odmítne složit slib nebo ho složí s výhradou, je na jeho místo jmenován uchazeč, který se ve výběrovém řízení umístil na dalším místě pořadí.

---

²² „Slibuji na svoje svědomí a občanskou čest, že budu zachovávat Ústavu České republiky, ústavní a jiné zákony a právní předpisy a budu je uplatňovat jako soudní exekutor podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, při výkonu exekuční činnosti budu postupovat nezávisle a spravedlivě a budu zachovávat povinnost mlčenlivosti o všech skutečnostech, o kterých se dozvím v souvislosti s vykonáváním exekuční nebo další činnosti exekutora.“

4.2. Povinnosti nově jmenovaných exekutorů před zahájením činnosti

Po svém jmenování, je soudní exekutor zapsán do seznamu exekutorů a musí do tří měsíců od složení slibu do rukou ministra spravedlnosti otevřít kancelář exekutorského úřadu a začít vykonávat exekuční činnost. V této lhůtě musí splnit řadu úkolů a povinností, které lze rozdělit do tří rovin.

První rovinou je zákonná povinnost vyplývající z právního řádu České republiky. Nejkratší lhůtu má soudní exekutor na zaplacení členských příspěvků Komoře. Příspěvek je splatný do jednoho týdne ode dne jmenování.

Aby mohl vykonávat exekutor svou činnost, musí v první řadě uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout s výkonem exekutorské činnosti. Uzavření této smlouvy musí soudní exekutor prokázat do třiceti dnů od složení slibu. Nedoloží-li exekutor Komoře v této lhůtě, že smlouvu o pojištění uzavřel, navrhne Komora ministru spravedlnosti jeho odvolání. Komora má možnost zprostředkovat exekutorovi sjednání smlouvy o pojištění za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti a ten toho může využít, čímž se vyhne individuálnímu sjednávání podmínek této smlouvy. Od roku 2009 stačí požádat Komoru, která má uzavřenou rámcovou smlouvu se Slavia pojišťovnou a.s., aby exekutora nechala zahrnout pod tuto pojišťovnu. Zaměstnává-li exekutor v pracovním poměru zaměstnance, musí být uzavřena pojistná smlouva zahrnující i pojištění případné odpovědnosti exekutora za náhradu škody způsobenou jejich činností vykonávanou na základě exekučního řádu.²³ Vedle této obecné pojistné smlouvy k pojištění odpovědnosti za škodu zaměstnanců, musí exekutor uzavřít ještě zvláštní pojistnou smlouvu, která kryje odpovědnost exekutorského kandidáta v případě, že exekutora dle § 16 odst. 2 EŘ zastupuje. Uzavření pojistné smlouvy musí trvat po celou dobu

---

²³ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 44.

výkonu exekutorského úřadu a musí být uzavřeno před prvním úkonem exekutora či jeho zaměstnance.

4.3. Sídlo úřadu

Zvolit si sídlo úřadu je další důležitou povinností soudního exekutora. Dle § 14 EŘ sídlo musí být v obci, ve které je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován. Usnesením Prezidia Komory ze dne 15.4.2003 byly stanoveny podmínky, za kterých si exekutor může zvolit sídlo v jiné obci v obvodu svého příslušného soudu a to kvůli několika důvodům. Těmito důvody může být rozsáhlost obvodu, jeho geografického členění, komunikační těžkosti či jiné specifické okolnosti. Pro tyto důvody může Komora na odůvodněnou žádost soudního exekutora povolit, aby měl sídlo svého úřadu mimo sídlo soudu, do jehož obvodu byl jmenován.²⁴ Nutno podotknout, že znění tohoto stavovského předpisu je v rozporu se zněním § 14 odst. 1 EŘ, neboť exekutor si v obvodu svého soudu může zřídit sídlo „po projednání“ s Komorou, nikoliv s jejím „povolením“. Usnesení prezidia dále umožňuje, aby měl exekutor mimo obvod svého soudu umístěn sklad, v kterém jsou umístěny exekuční činnosti zabavené věci nebo věci, ke kterým vykonává úschovnou činnost dle § 75 EŘ. Umístění jakéhokoliv jiného pracoviště mimo obvod příslušného soudu nebo umístění skladu exekutora mimo tento obvod bez povolení Komory je v rozporu s ustanoveními EŘ a takovéto jednání může být dle judikatury posuzováno, jako kárné provinění dle § 116 odst. 2 exekučního řádu a za toto provinění může být uložena peněžitá pokuta.²⁵ Takovéto jednání je i v rozporu s Etickým kodexem. Adresu svého sídla si musí soudní exekutor zvolit v co nejkratší

---

²⁴ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 48.

²⁵ Viz rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 21.2.2003, sp. zn. KŽ 2/02: Zřízení pobočky exekutorského úřadu s označením a v provedení totožném jako v prostorách sídla exekutorského úřadu, a to v obci, ve které není sídlo soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován, je porušením § 14 odst. 1 EŘ. Toto ustanovení stanoví výlučnost sídla exekutorského úřadu v obvodu, kde sídlí soud, který exekutora jmenoval. Porušení tohoto předpisu zakládá kárné provinění, ve smyslu § 116 odst. 2 EŘ. Za provinění tohoto ustanovení může být uložena peněžitá pokuta.

lhůtě, aby mu Komora mohla vydat osvědčení, které spolu se jmenovacím dekretem ministra spravedlnosti slouží jako podklad k vyřizování záležitostí souvisejících s jeho exekuční podnikatelskou a zaměstnaneckou činností.

V souvislosti se sídlem úřadu vyplývá pro exekutora řada zákonných povinností. Sídlo exekutorského úřadu musí být označeno tabulí, jejíž vzor je vyobrazen v příloze EŘ a tato musí být umístěna na budově, ve které má soudní exekutor sídlo. Musí být umístěna tak, aby byla viditelná i z veřejně přístupných míst. V sídle úřadu musí dále soudní exekutor umístit úřední desku, na které vyvěšuje svá rozhodnutí, která mají být zveřejněna na úřední desce, a dále na ní mohou být uvedeny kontaktní údaje soudního exekutora, informace o zástupci soudního exekutora, úřední hodiny atp. Úřední deska musí být v uzamykatelné vitríně.

Soudní exekutor dále pro výkon své činnosti potřebuje úřední razítko, které mu neprodleně po jmenování vydá na jeho náklady Komora. Mezi další razítka, která musí soudní exekutor používat, patří podací razítko, jehož vzor je uveden ve stavovském předpisu - Kancelářském řádu. Podacím razítkem musí soudní exekutor opatřovat veškeré příchozí listiny. Dále si musí pořídit obdélníkové razítko, na kterém je uveden název exekutorského úřadu, jméno soudního exekutora, sídlo exekutorského úřadu a dále tam může být uvedeno IČ a DIČ soudního exekutora. Toto razítko soudní exekutor při své činnosti používá na všech dalších listinách, na které se neumísťuje kulaté úřední razítko a dále je používá na příjmové doklady v případě přijetí peněz v hotovosti. Ztrátu, odcizení či zničení úředního razítka nebo pečeti musí neprodleně nahlásit Komore.

Exekutor se při své činnosti prokazuje průkazem, který obsahuje náležitosti stanovené § 13 odst. 1 EŘ a který mu byl vydán Komorou. Ztráta služebního průkazu je kárným proviněním ve smyslu § 116 odst. 2 EŘ.²⁶ Komora také vydá na žádost exekutora průkazy jeho zaměstnancům s uvedením jejich funkce.

---

²⁶ Viz rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 15.11.2005, č.j. KŽ 5/05-11: Ztráta služebního průkazu exekutora je porušením povinnosti

Dle rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory ČR, sp. zn. KŽ 5/05, je kárným proviněním i případ, kdy exekutor ponechal svůj průkaz v uzamčeném motorovém vozidle bez dozoru, který mu byl následně odcizen. Za tento prohřešek bylo dotyčnému uděleno kárné opatření - napomenutí.

4.4. Vznik nového podnikatelského subjektu

Druhá rovina povinností, kterou musí exekutor před zahájením své činnosti zajistit je spojená se vznikem podnikatelského subjektu. Po svém jmenování se tedy stává exekutor podnikatelem²⁷, když své podnikání vykonává, jako své svobodné povolání, nevztahuje se však na něj živnostenský zákon. Jako každý podnikatel musí vystupovat pod svým IČ, které je mu přiděleno Českým statistickým úřadem. Dále je povinen, jakožto podnikatel, zaregistrovat se po přidělení IČ na finančním úřadu jako plátce daně a zároveň se může zaregistrovat jako plátce DPH, což je výhodné vzhledem k nákupu vybavení úřadu, kdy mu bude následně DPH vráceno.

Současně s tím se musí exekutor zaregistrovat u zdravotní pojišťovny, kde je povinen platit jako osoba samostatně výdělečně činná měsíční zálohy a také u České správy sociálního zabezpečení, kde musí platit platby na pojistné na důchodové pojištění a placení příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Zároveň se zahájením své činnosti by si měl exekutor zařídit podnikatelský účet a taktéž depozitní účet, na který by měl přijímat peníze od povinných. Dále by si měl nechat vést nově jmenovaný exekutor podvojný účetnictví, aby měl kontrolu nad svými financemi.

V neposlední řadě je třeba připomenout, že nově jmenovaný exekutor potřebuje ke svému nově vzniklému úřadu jakožto každý podnikatel dostatek finančních prostředků, neboť je třeba si uvědomit, že

---

stanovené v čl. 1 a 2 stavovského předpisu Prezidia Exekutorské komory ČR o pravidlech pro zabezpečení služebních průkazů soudních exekutorů, exekutorských kandidátů, exekutorských koncipientů a dalších zaměstnanců exekutora před ztrátou a zneužitím, ze dne 10 srpna 2004, a tudíž kárným proviněním ve smyslu § 116 odst. 2 EŘ. Za toto provinění může být uloženo napomenutí.

²⁷ K tomuto blíže viz kapitola 5.8.1.

první výdělek lze očekávat nejdříve po čtyřech až pěti měsících své činnosti. Také by měl mít exekutor na vědomí, že si musí práci na základě svých kvalit vyhledávat především a jen sám.

4.5. Zázemí úřadu

Poslední, třetí rovinou, kterou by měl se vznikem úřadu exekutor zajistit, je vytvoření zázemí úřadu. Vytvoření exekutorského úřadu, čili jeho materiálové, prostorové složky a dále strukturální uspořádání úřadu závisí na exekutorovi samotném.

Soudní exekutor musí před zahájením své činnosti vytvořit pro svůj úřad technické, softwarové a personální zázemí, bez kterého nelze exekuční řízení zajistit. V dnešní době je nejdůležitější věcí software, na kterém vede exekutor svou agendu. V této věci bych připomněl, že celá řada exekutorů má individuálně vytvořený speciální program, v němž svou agendu spravuje.

Další problematiku tvoří doručování povinným, které je spojeno s neustálou kontrolou centrální evidence obyvatel. Toto je řešeno pomocí aplikace CEO, která funguje přes webové rozhraní stránek Ministerstva vnitra. Před prvním vstupem do této aplikace musí nově jmenovaný exekutor projít školením vedeným Komorou.

Exekutoři jsou jakožto úřední osoby od 1.7. 2009 povinny komunikovat prostřednictvím datových schránek s jinými orgány veřejné moci, právníky osobami zapsanými v obchodním rejstříku a dalších rejstřících a fyzickými osobami, které mají zřízenou datovou schránku. Aby mohl exekutor efektivně provádět svou činnost, potřebuje také vstupy do elektronických evidencí obsahující údaje potřebné k provedení exekuce.²⁸ Také informace týkající se nemovitého majetku může exekutor bezplatně získat prostřednictvím dálkového přístupu na katastr nemovitostí.

Exekutor si, jak již bylo zmíněno, sám rozhoduje, kde bude umístěna jeho kancelář v rámci obvodu, do kterého byl jmenován, sám si

---

²⁸ KUBIS, Marcel. Vznik exekutorského úřadu aneb co čeká nově jmenované exekutory. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2., s. 12.

rozhoduje o tom, kolik zaměstnanců bude mít a v jakém odboru je zaměstná.

Zaměstnanci exekutora mohou vykonávat činnost jeho jménem, jelikož ten je může pověřit k provedení jednotlivých úkonů dle § 5 odst. 2, § 21, § 25, § 27 odst. 2 EŘ. Dle ustanovení čl. 11 odst. 3 Etického kodexu, exekutor vede kancelář způsobem, aby nebyla snižována důstojnost exekutorského stavu. Proto by měl svěřit provádění různých kancelářských úkonů pouze náležitě kvalifikovaným osobám.

Vztah mezi exekutorem a jeho zaměstnanci je upraven zákoníkem práce ve všech otázkách týkajících se vzniku, trvání, změny či zániku pracovního poměru, pracovních podmínek, pracovní doby, mzdy atd. Všichni zaměstnanci exekutora jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých v době trvání pracovního poměru dozvěděli a tato mlčenlivost trvá i po jeho skončení.

4.5.1. Manipulace se spisy a jejich úschova

Všechny písemnosti vztahující se k jedné věci tvoří spis. Spis musí být uložen v obalu, na kterém musí být uvedeny údaje dle § 18 odst. 2 a 3 Kancelářského řadu. Exekutor může vést spisy i v elektronické podobě, což v praxi může přinášet četná úskalí, zejména při poskytování nahlížení do spisu např. starším občanům.

Exekutor při své činnosti musí řádně zabezpečit úschovu ukončených i neukončených spisů. Neukončené spisy musí být uloženy v kancelářských místnostech, aby mohly být případně předloženy k nahlédnutí oprávněným osobám, a dále musí být řádně vedeny prostřednictvím evidenčních pomůcek.

Vyřízené spisy musí exekutor uložit v místnosti k tomu určené (spisovna) tak, aby předcházela jejich ztrátě, odcizení či zničení. Spisovna nemusí být ve stejné budově, v níž se nachází sídlo exekutora.

4.6. Organizační struktura exekutorského úřadu

Exekutor vede exekutorský úřad, ve kterém zaměstnává exekutorské koncipienty, kandidáty, vykonavatele a další zaměstnance. Veškerá exekutorova činnost by měla směřovat k rozvoji exekutorského úřadu, zlepšování pracovních podmínek zaměstnanců, k budování a následnému udržení dobré pověsti exekutorského úřadu a také důstojnosti a vážnosti exekutorského stavu. Každý exekutorský úřad se od sebe navzájem liší svou velikostí a tím pádem i strukturou. Existují úřady, ve kterých veškerou činnost obstarává exekutor samotný, ale i takové, které zaměstnávají sto zaměstnanců a více.²⁹

Každý zaměstnanec úřadu by měl dodržovat Ústavu České republiky, zákony, jiné právní předpisy a rozhodnutí soudu vydaná v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení. Samozřejmostí by mělo být, aby všechny realizované postupy zaměstnanců sledovaly zájem exekutorského úřadu. Dále by měli všichni zaměstnanci jakožto exekutor samotný budovat a udržovat dobrou pověst exekutorského úřadu, důstojnost a vážnost exekutorského stavu a taktéž postupovat v souladu s Etickým kodexem a pravidly slušného chování.

Každý větší úřad se obvykle člení na jednotlivé odbory (oddělení), v jejichž čele stojí ředitel (vedoucí). Ten je zaměstnancem exekutora, na kterého exekutor deleguje výkon některých významných pravomocí bez dalšího zásahu exekutora. Do působnosti ředitele odboru patří zejména příprava finálních podkladů pro zásadní rozhodnutí soudního exekutora, vytváření všestranných podmínek pro rozvoj vzdělávání svých podřízených a přijímání návrhů, podnětů a připomínek od svých podřízených. Ředitel má dále celou řadu pravomocí. Mezi nejvýznamnější z nich patří zastupování úřadu při jednáních, manažerské řízení odboru, svolávání porad, kontrola podřízených atp. V následujících řádcích uvedu příklad možného uspořádání struktury exekutorského úřadu.

---

²⁹ Např. Exekutorský úřad Přerov JUDr. Tomáše Vrány.

4.6.1. Právní odbor

Právní odbor po obsahové stránce zabezpečuje odbornou správu exekučních spisů. V tomto odboru působí exekutorští koncipienti a kandidáti.

4.6.1.1. Exekutorský koncipient

Exekutorský koncipient je zaměstnancem exekutora zapsaný do seznamu koncipientů, který je veden dle § 111 odst. 6 písm. d) EŘ Prezidiem Komory. Zápis do seznamu exekutorských koncipientů provede Komora do jednoho měsíce ode dne doručení návrhu Komore.³⁰ Provedení zápisu oznámí Komora koncipientovi a exekutorovi, u kterého je v pracovním poměru. Záznam o zápisu koncipientů obsahuje den, kdy došlo k zápisu do seznamu exekutorských koncipientů, jméno, příjmení a akademický titul koncipienta, evidenční číslo, které mu přidělila Komora, jméno, příjmení, adresu sídla, telekomunikační spojení, evidenční číslo exekutora, k němuž je koncipient v pracovním poměru, údaj o kárném řízení atp. Zapsané údaje jsou veřejně přístupné, kromě údajů osobní povahy a dalších údajů v rozsahu stanoveném v usnesení Prezidia Komory.

Koncipient musí splňovat všechny předpoklady pro jmenování exekutorem, tj. vysokoškolské právnické vzdělání, občanství ČR, plná způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

Exekutorská komora požaduje jako jediný možný doklad o ukončení vysokoškolského studia kopii diplomu. Absolventům právnických fakult tak není umožněno být do seznamu koncipientů zapsán do doby jejich promoce (na rozdíl např. od notářských koncipientů). Nestačí tedy mít ukončené vysokoškolské vzdělání, což je dle zákona o vysokých školách den absolvování poslední části státní zkoušky, ale je třeba i diplomu k zápisu do této stavovské organizace.

---

³⁰ Elektronický zdroj citovaný dne 28. 11. 2011 [online text], dostupný na <http://ekcr.cz/gds97.active24.cz/1/exekutorsti-koncipienti/119-podminky-pro-zapis-do-seznamu-exekutorskych-koncipientu?w=>

Exekutorský koncipient není členem Komory, není kárně odpovědný a nepožívá statutu úřední osoby. Postavení koncipienta je také upraveno ve stavovském předpisu Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů. Vyplývá z něj, že „exekutor je povinen umožnit exekutorskému koncipientovi, který je k němu v pracovním poměru, účelnou právní praxi, pečlivě ho vést a dohlížet na něj tak, aby získal znalosti a zkušenosti potřebné ke složení exekutorské zkoušky a k výkonu exekuční a další činnosti a aby si osvojil a dodržoval pravidla profesionální etiky.“³¹ Dále je uvedeno, že „koncipient nesmí provádět úkony exekuční činnosti, ani další činnosti exekutora na vlastní účet a exekutor mu to nesmí umožnit. Exekutor je povinen vydat koncipientovi potvrzení o délce jeho koncipientské praxe a její zhodnocení.“³²

Odbornou výchovou a přípravou exekutorských koncipientů se zabývá stavovský předpis ze dne 21.11. 2002 ve znění usnesení Prezidia ze dne 10.6. 2010 o výchově exekutorských koncipientů a dalším vzdělávání soudních exekutorů a exekutorských kandidátů. Společné vzdělávání exekutorských koncipientů pořádané Komorou je uskutečňováno jako systém seminářů, na kterých je povinná účast, a které musí koncipient během své praxe absolvovat vždy minimálně jednou ročně, tj. musí absolvovat za dobu své praxe celkem alespoň tři semináře. Exekutor je povinen umožnit koncipientovi účast na těchto výchovných akcích pořádaných Komorou.

V ustanovení § 22 odst. 1 EŘ je stanoven výčet situací, za kterých Exekutorská komora vyškrtne koncipienta ze seznamu a to logicky v případech, kdy koncipient ztratil předpoklady nezbytné pro zápis do seznamu.³³ Skutečnosti, pro které má být koncipient vyškrtnut ze seznamu, musí soudní exekutor písemně sdělit Komoře. V případě, že tak neučiní, dopouští se kárného provinění, za které mu může být uloženo

---

³¹ Viz. § 10 odst. 1, Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů.

³² Viz. § 10 odst. 4, Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů.

³³ Viz § 22 odst. 1, zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.

napomenutí.³⁴ K tomu by měl pokud možno připojit i doklady, které důvody pro vyškrtnutí osvědčují. Koncipient je tak vyškrtnut ze seznamu přímo ze zákona v případě, když byl v trestním řízení odsouzen pro úmyslný trestný čin anebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s jeho exekuční činností. Dalším důvodem vyškrtnutí koncipienta ze seznamu je vyškrtnutí na vlastní žádost. Děje se tak písemnou žádostí, která nemusí být odůvodněna, adresovanou Komoře. Koncipientem nemůže být dále ani ten, kdo již není v pracovním poměru u exekutora, což je jednou z podmínek pro zápis do seznamu koncipientů a také podmínkou pro trvání tohoto zápisu. Ten, kdo splnil všechny předpoklady pro výkon funkce exekutorského kandidáta, je se vši samozřejmostí ze seznamu také vyškrtnut.

Koncipient může být pověřen exekutorem všemi úkony, ke kterým je oprávněn exekutor sám s výjimkou úkonů uvedených v § 21 odst. 2 EŘ.³⁵ Koncipient může být pověřen i sepisování exekutorských zápisů dle § 78 písm. a) EŘ. Pověření musí být písemné, samozřejmě určité a srozumitelné a postačí, když bude archivováno v kanceláři exekutora v případě jeho vyžádání účastníků řízení či soudu. Nejvyšší soud k tomu dále uvádí: *„Při nařízení exekuce na podkladě exekutorského zápisu sepsaného exekutorským koncipientem musí být zmocnění exekutorem doloženo. Ne-li, jde o nedostatek exekučního titulu, na který soud musí upozornit (§ 52 odst. 1, § 254 odst. 3 OSŘ) a poskytnout oprávněnému možnost (v určené lhůtě) titul doplnit. Jestliže se tak nestane, soud návrh na nařízení exekuce - pro nedostatek způsobilého titulu - zamítne*

Podle § 79 odst. 1 EŘ. musí exekutorský zápis obsahovat mimo jiné otisk úředního razítka exekutora a jeho podpis; samozřejmě se rozumí podpis toho exekutora, který exekutorský zápis sepsal. Modifikací tohoto požadavku ve vztahu k zápisu sepsanému exekutorským koncipientem (na základě řádného zmocnění) je logicky požadavek podpisu nikoli exekutora, nýbrž koncipienta. Podpisem totiž může stvrdit pravost a obsahovou správnost listiny jen ten, kdo ji vyhotovil. To na druhé straně

---

³⁴ Rozhodnutí kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 3.1.2005, č.j. KŽ 11/05-10.

³⁵ Viz § 21 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.

*nikterak neomezuje povinnost uvést v exekutorském zápisu jméno a příjmení exekutora (který koncipienta k sepisu zápisu zmocnil) a jeho sídlo. Obecně platí, že koncipient úkon, k němuž byl náležitě (v souladu se zákonem) zmocněn, provádí osobně.*³⁶

Koncipient je povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu exekuční nebo další činnosti a tato povinnost trvá i po skončení jeho pracovního poměru. Koncipient může na rozdíl od exekutora vykonávat další výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, avšak za předpokladu, že mu zaměstnavatel (exekutor) k tomu udělil písemný souhlas.

4.6.1.2. Exekutorský kandidát

Kandidátem je osoba, která nebyla dosud vybrána výběrovým řízením na místo neobsazeného exekutorského úřadu, avšak splňuje všechny zákonem stanovené podmínky pro tuto funkci.

Po splnění podmínek, které jsou stanoveny v § 24 odst. 1 EŘ, tj. splnění podmínek pro zápis do seznamu koncipientů, vykonání tříleté exekutorské praxe a složení exekutorské zkoušky, může koncipient podat písemnou žádost o zápis do seznamu kandidátů. Prezidium Komory provede do jednoho měsíce od doručení návrh zápis do seznamu kandidátů a provedení zápisu oznámí kandidátovi i exekutorovi, u kterého je kandidát v pracovním poměru.

Zaměstnanec exekutora, který splňuje podmínky pro zápis do seznamu kandidátů, přesto však z nějakého důvodu není zapsán v tomto seznamu, nemůže vykonávat úkony na základě zmocnění podle § 25 EŘ a užívat tuto funkci.

Kandidát může být Komorou ustanoven zástupcem exekutora pro případ nemoci, dovolené, pozastavení výkonu exekutorského úřadu anebo z jiných vážných důvodů, pro které nemůže exekutor vykonávat svůj

---

³⁶ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2006, sp. zn. Cpjn 200/2005.

úřad.³⁷ Jen v tomto případě požívá exekutorský kandidát statutu úřední osoby a k tomuto výkonu musí mít uzavřenou speciální pojistnou smlouvu. Kandidát není ani v případě, že vykonává funkci zástupce exekutora, členem Komory. Vztahy mezi kandidátem a exekutorem vyplývající z jeho pracovního poměru se řídí ustanoveními zákoníku práce.

Jinou výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, může vykonávat kandidát jen po předchozím souhlasu exekutora. Exekutorský kandidát smí na základě pověření provádět všechny úkony, které přísluší soudnímu exekutorovi, protože má shodné kvalifikační předpoklady. Kandidát je oprávněn i k řízení dražebního jednání při provádění exekuce prodejem nemovitosti a prodejem podniku. Exekutorský kandidát, jakož i koncipient jsou kárně odpovědní za kárné provinění.

Kandidát je vyškrtnut ze seznamu za stejných podmínek, jako exekutorský koncipient. V zákoně není řešena situace, kdy má být kandidát vyškrtnut ze seznamu kandidátů v případě, že byl jmenován exekutorem. V takovém případě vyškrtně kandidáta Komora analogicky dle § 22 odst. 1 písm. g) EŘ po zápisu do seznamu exekutorů.

4.6.2. Odbor mobiliárních exekucí

Tento odbor komplexně zabezpečuje exekuce prodejem movitých věcí, dále zabezpečuje zejména dražby a správu skladů. Zaměstnanci, kteří v tomto odboru působí, se označují např. jako vykonavatelé, správci skladů nebo asistenti dražby movitých věcí.

4.6.2.1. Vykonavatel

Vykonavatel je zaměstnancem soudního exekutora, kterého může exekutor pověřit k provádění určitých úkonů v rámci exekuční činnosti. Výčet úkonů, ke kterým je vykonavatel oprávněn, je stanoven v § 46

---

³⁷ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 70.

Jednacího řádu. Zejména se jedná o výjezd do místa, kde se povinný zdržuje, kde je pověřen výkonem místního šetření, doručením písemností a soupisem majetku povinného. Vykonavatel je osoba bez právnického vzdělání a proto musí exekutor zabezpečit jeho dostatečnou znalost právních předpisů v nezbytné míře pro výkon jeho činnosti. Exekutor by měl dohlížet na činnost vykonavatelů zejména při práci „v terénu“ ať už při zajišťování majetku povinného či při provádění soupisů movitých věcí, aby se vyhnul případných excesů ze stran těchto pracovníků. V této souvislosti je třeba připomenout, že činnost vykonavatelů je pro svoji podstatu nejčastějším důvodem všech stížností ze strany povinných.

Podmínkami pro výkon vykonavatele soudního exekutora jsou plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, úplné středoškolské vzdělání, pracovní poměr u exekutora nejméně po dobu jednoho roku a složení kvalifikační zkoušky vykonavatele soudního exekutora.

Podmínky pro připuštění vykonavatele ke kvalifikační zkoušce blíže stanoví § 2 odst. 1 stavovského předpisu Exekutorské komory České republiky ze dne 18. 4. 2008 Zkušební řád - kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora. Ke zkoušce se může přihlásit uchazeč, který splňuje předpoklady pro výkon vykonavatele, je občanem České republiky a zúčastnil se v posledním roce školení Komory pro vykonavatele, nebo jiného obdobného vzdělávání. Přihláška ke zkoušce, která musí být potvrzena od exekutora, u kterého je vykonatel v pracovním poměru, se podává v písemné formě. Zkouška je ve formě písemného testu. Uchazeč v něm ověřuje potřebné teoretické vědomosti, především znalost předpisů upravujících výkon rozhodnutí, prováděcích předpisů k nim a stavovských předpisů Komory. Součástí testu jsou i otázky týkající se řešení praktických modelových situací k prověření aplikační schopnosti uchazeče.³⁸ Po úspěšném absolvování testu vydá Komora uchazeči osvědčení o složení zkoušky. Při neúspěšném výsledku zkoušky může uchazeč zkoušku opakovat, nejdříve však po uplynutí tří měsíců ode dne oznámení výsledku předchozí zkoušky.

---

³⁸ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 78.

4.6.3. Administrativní odbor

Exekutor může po nutném zaškolení pověřit jeho další zaměstnance výkonem jednoduchých úkonů, které souvisí s exekuční činností nebo další činností. Exekutor musí brát ohled na míru jejich právních znalostí, které jsou k výkonům různých úkonů zapotřebí. Proto zaměstnanci bez příslušného právnického vzdělání, nemohou být pověřeni vydáváním rozhodnutí a ani řešením právních problémů, které vyšly v rámci exekuce najevo. Jednoduchým úkonem tak mohou být administrativní úkony při zpracování spisů a přijaté pošty, vedení různých evidencí, vedení a zakládání spisů, vydávání prostých opisů exekutorských zápisů. K provádění těchto úkonů, které budou typově specifikovány, musí být zaměstnanci písemně pověřeni. Pověření může být obsaženo např. v Organizačním řádu exekutorského úřadu.

4.6.4. Ekonomický odbor a další zaměstnanci

Tento odbor je odpovědný za odbornou správu vymoženého plnění, včetně správy financí vnitropodnikových či mezd zaměstnanců. Součástí tohoto odboru může být vzhledem k provázanosti exekutorského úřadu s počítači i IT oddělení, jehož náplní je správa všech PC.

Exekutor může ve svém úřadě zaměstnávat i další zaměstnanci. Jedním takovým je např. tiskový mluvčí, který je pověřen, aby se jménem exekutora vyjadřoval v médiích k případným mediálním kauzám v případě, že se exekutor nebude chtít vyjádřit osobně.

4.7. Zastoupení exekutora

Institut zastoupení exekutora byl do EŘ zaveden pro případ, že v budoucnu nastane situace, kdy nebude exekutor z nějakého důvodu moci vykonávat svou činnost nebo pro případ zániku exekutorského úřadu do doby, než je jmenován exekutor nový.

Exekutor má možnost zvolit si svého zástupce po svém jmenování do exekutorského úřadu nebo mu je Komorou rozhodnutím určen i bez

návrhu v případě, že si exekutor svého zástupce do jednoho měsíce od svého jmenování nezvolil. Proti rozhodnutí Komory může exekutor podat opravný prostředek u soudu.

Důvodem pro ustanovení exekutorova zástupce může být např. delší dovolená či nemoc nebo případy, kdy je pozastaven výkon exekutorského úřadu.

Exekutor a jeho zástupce mohou uzavřít dohodu ohledně podílu zástupce na odměně zastupovaného exekutora. Není - li taková dohoda uzavřena do dvou měsíců od ustanovení zástupce, určí tento podíl prezidium Komory. Komora má na starost evidenci všech dohod o podílu na odměně mezi exekutorem a jeho zástupcem.

Zástupcem exekutora může být ustanoven pouze ten, kdo splňuje podmínky pro výkon funkce exekutora. Zástupcem tedy může být jiný exekutor nebo exekutorský kandidát zastupovaného exekutora. V případě, že exekutor nezaměstnává žádného kandidáta, je zástupce ustanoven z řad exekutorů a kandidátů jmenovaných v obvodu stejného okresního soudu. Další podmínkou je uzavření pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu. V případě, že je jmenován zástupcem kandidát, musí uzavřít zvláštní pojistnou smlouvu pro případ zastupování exekutora.

Zastupování začíná ode dne, kdy se zástupce dozví o důvodu zastupování, a končí dnem, kdy důvody zastupování pominou. Tyto skutečnosti je exekutor včetně důvodů povinen bezodkladně písemně oznámit Komoře. V době faktického výkonu zástupce nemůže zastupovaný exekutor vykonávat svoji činnost. Oprávněn je jen k řízení exekutorského úřadu v pracovněprávních, daňových, ekonomických a s tím souvisejících vztazích, avšak za předpokladu, že mu v tom nebrání zdravotní stav. Zastupovaný exekutor je oprávněn v případech dlouhodobé nepřítomnosti (např. dovolené) konat tzv. další činnost. To neplatí při pozastavení výkonu úřadu.

Je-li zástupcem exekutor, podepisuje listiny svým jménem, příjmením a funkcí a dodatkem, že se jedná o zástupce. Rovněž musí uvést jméno a příjmení zastupovaného exekutora a jeho funkci. Obdobně postupuje i kandidát.

Požádá-li o to exekutor či jeho zástupce nebo nastanou-li skutečnosti uvedené v § 18 odst. 1 a) a b) EŘ, ustanoví mu prezidium Komory zástupce nového. Žádost lze podat i bez uvedení důvodu.

4.8. Činnost exekutora

Exekutor vykonává dle exekučního řádu nucený výkon exekučních titulů a další činnost. Touto další činností exekutora pak může dále být:

- právní pomoc oprávněnému či povinnému po vydání exekučního titulu či v souvislosti s exekuční činností
- jiná činnost dle dikce EŘ (úschova peněz, listin, dále provádění dobrovolných dražeb, jakákoliv činnost na základě pověření soudu
- sepisování listin – exekutorských zápisů³⁹

4.9. Vyloučení exekutora

Exekutor může být dle § 29 odst. 1 EŘ vyloučen z provedení exekuce, jestliže se zřetelem k jeho poměru k věci, účastníkům řízení, nebo jejich zástupcům je důvod pochybovat o jeho nepodjatosti. Důvodem k vyloučení exekutora nejsou okolnosti, které spočívají v postupu exekutora v exekučním řízení o projednávané věci.⁴⁰ Je možné, aby soud přistoupil k vyloučení exekutora i před nařízením exekuce, jestliže jsou exekučnímu soudu známy skutečnosti, jež vylučují, aby tento exekutor, který byl navržen, byl provedením exekuce pověřen. Jestliže byl exekutor soudem vyloučen z provedení exekuce, vyzve soud usnesením oprávněného, aby ve stanovené lhůtě navrhl jiného exekutora, který má být pro případ nařízení exekuce pověřen jejím provedením. Důvod pro vyloučení exekutora závisí na objektivním posouzení okolností případu.

---

³⁹ V poslední době se objevují z iniciativy Notářské komory snahy o zrušení možnosti sepisovat exekutorské zápisce svolením k vykonatelnosti soudními exekutory, čímž by někteří exekutoři přišli o nemalou část své práce a tím pádem i jejich příjmů.

⁴⁰ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-717-9489-9, s. 758.

4.10. Dohled nad činností exekutora

Protože je na exekutora přenesena státem část jeho mocenských pravomocí, musí být zároveň stanovena kontrola jeho činnosti. Tímto dohledem jsou zmocněni jednak státní orgán - Ministerstvo spravedlnosti a to v rozsahu výkonu státní moci a jednak samosprávný orgán - Komora, která má dohledové pravomoci širší, zahrnující celou oblast činnosti exekutora. Vedle těchto dvou subjektů vykonávají dohled rovněž i předsedové okresních soudů.⁴¹

Je-li kontrolována zákonnost exekuční činnosti exekutora, nemělo by být zasahováno do jeho nezávislé rozhodovací činnosti, což vyplývá z nezávislého postavení při výkonu exekuční činnosti. Nesprávnost či nezákonnost rozhodnutí by měla být řešena hlavně procesními prostředky danými EŘ nebo OSŘ. Takovými prostředky jsou např. odvolání proti rozhodnutí exekutora, zastavení exekuce, podání vylučovací žaloby. Považuji za vhodné dodat, že kontrolní mechanismy jsou nejpropracovanější v porovnání s ostatními právníckými profesemi. Takto účinný mechanismus nemají ani soudci, notáři či advokáti.

V rámci dohledu je kontrolováno nejen dodržování právních předpisů, ale i stavovských předpisů, vydaných v souladu se zákonem. Komora, předsedové okresních soudů i Ministerstvo spravedlnosti se při své dohledové činnosti mohou zaměřit i na sledování obecných údajů o činnosti exekutorů, tedy údajů o skladbě činnosti exekutorů, jejich efektivnosti, délce řízení apod.⁴²

Soudnímu exekutorovi lze za kárné provinění uložit jedno z kárných opatření, jimiž jsou napomenutí, písemné napomenutí, pokuta a odvolání z úřadu. V posledních třech letech, tj. od roku 2009, byli exekutoři shledáni vinnými pouze v 18 případech z 81 rozhodnutých věcí, přičemž kárně odsouzeným je každý čtrnáctý soudní exekutor, tedy necelých 7 % stavu.

---

⁴¹ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 15.

⁴² KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 17.

4.10.1. Kontrola činnosti exekutorského úřadu vykonávaná ministrem spravedlnosti a jeho další pravomoci vůči exekutorům

Ministerstvo spravedlnosti má vůči exekutorům a jejich činnosti celou řadu pravomocí. Vedle dohledové činnosti je to zejména pravomoc kárného žalobce, pravomoc vydávat prováděcí předpisy k exekučnímu řádu, pravomoc schvalovat určité Stavovské předpisy, pravomoc organizovat výběrová řízení pro soudní exekutory či pravomoc projednat správní delikt Komory dle § 124b odst. 4) EŘ . Co se týče dohledu, Ministerstvo spravedlnosti dohlíží nad zákonností postupu exekutora a dále nad činností exekutora vykonávanou z pověření soudu dle § 76 odst. 1 EŘ. Dohled samotný provádí Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím speciálního orgánu, k tomu zřízeného. Tímto orgánem je samostatný útvar Ministerstva spravedlnosti pro dohled nad soudními exekutory, který vznikl ke dni 1.7. 2008. Stěžejním úsekem této činnosti je vyřizování stížností fyzických a právnických osob na postup exekutorů a provádění kontrol exekutorských úřadů a na ně navazující rozbor a vyhodnocování takto získaných poznatků pro využití v oblasti legislativní a v oblasti prevence. Podnět k dohledu ministerstva spravedlnosti lze podat v písemné podobě poštou, e-mailem, do datové schránky či osobně na podatelně ministerstva.

Základním smyslem této kontroly je sledování zákonnosti postupů při výkonu exekuční činnosti, předcházení výskytu nedostatků v činnosti exekutorů a předkládání podnětů ke kárným řízením, či přijímání opatření dle § 7 EŘ. Plán kontrol exekutorských úřadů je sestavován na základě stížností a dále doplňován o další, náhodně vybrané exekutorské úřady.

Termín kontroly je zpravidla oznamován telefonicky pět dnů předem a samotná kontrola trvá obvykle dva až tři dny, tak aby co nejméně narušovala běžný chod kontrolovaného úřadu.

Kontrola probíhá v pěti fázích, přičemž první čtyři se odehrávají na místě samém a pátá písemnou korespondencí.

- seznámení se s chodem úřadu
- fyzická kontrola exekutorských zápisů a exekučních spisů

- vyjádření exekutora nebo jím pověřeného zaměstnance
- shrnutí výsledků kontroly
- závěrečná zpráva schválená ministrem⁴³

Obecná část kontroly je zaměřena na kontrolu umístění úřadu, označení prostor sídla úřadu, úřední desku, zabezpečení elektronického přístupu do centrální evidence obyvatel, pojištění exekutora, vedení exekučních spisů atp. V této části jsou z jednotlivých úkonů pořizovány písemné protokoly, ke kterým má exekutor možnost se v případě nesrovnalostí vyjádřit. Závěrečná zpráva o výsledku kontroly je následně exekutorovi zaslána po jejím schválení ministrem.

Zvláštní část pak sleduje zákonnost postupu soudního exekutora, zejména soulad s EŘ, OSŘ, stavovskými předpisy a Kancelářským řádem. Dále je zkoumána rychlost a plynulost ukončených i neukončených řízení.

Ministerstvo spravedlnosti seznamuje v rámci prevence s výsledky kontrolní a stížnostní agendy soudní exekutory prostřednictvím Komory.

Kromě jmenování exekutorů na základě výsledků výběrového řízení, o kterém bylo již zmíněno a odvolání exekutorů, o kterém bude ještě zmíněno, má Ministerstvo spravedlnosti také pravomoc stanovit po projednání s Komorou počet exekutorských úřadů v obvodu každého okresního soudu. Při tom je brán zřetel na celou řadu faktorů, jakými jsou velikost obvodu soudu, počet obyvatel, způsob jejich života apod.

Přeložení exekutora do obvodu jiného okresního soudu, než do kterého byl jmenován, je možný jen s jeho souhlasem.

4.10.2. Exekutorská komora a její dohledová činnost

Exekutorská komora je samosprávný orgán, který byl zřízen na základě § 109 odst. 1 EŘ ke dni 1.5. 2001 a to s účinností EŘ. Faktická činnost Komory začala dne 30. října 2001, kdy na ustavujícím sněmu byly nově jmenovanými soudními exekutory zvoleny její orgány. K tomuto datu

---

⁴³ TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 32.

tak převzala Komora všechny pravomoci od Ministerstva spravedlnosti, které jimi bylo do té doby pověřeno. Sídlem Komory je Brno.

Komora je stavovskou organizací profesní samosprávy sdružující soudní exekutory a členství v této organizaci je pro všechny exekutory, kteří se stávají členy okamžikem jmenování exekutorem povinné ex lege. Členství v Komoře zaniká odvoláním exekutora, smrtí nebo prohlášením za mrtvého. Komora je právnickou osobou a jejím jménem jedná její statutární orgán, kterým je prezident Komory.

Orgány exekutorské komory jsou sněm, prezidium, dále revizní komise, kontrolní komise, kárná komise zkušební komise, právní a legislativní komise, vzdělávací komise, mediální komise, IT komise a mezinárodní komise. Funkční období orgánů Komory je tříleté. Nejvyšším orgánem je sněm, který volí ostatní orgány, schvaluje rozpočet Komory, přijímá zásadní stavovské předpisy, zřizuje fondy Komory, může zrušit či změnit rozhodnutí prezidia a také rozhoduje v dalších věcech dle § 110 EŘ. Příjmy Komory jsou tvořeny členskými příspěvky, dary a jinými příjmy.

Komora může dohlížet na provádění veškeré činnosti exekutora, např. zda dodržuje povinnosti při úschově peněz a cenných papírů a dále může kontrolovat způsob vedení exekutorského úřadu. Tuto pravomoc má prezidium Komory a kontrolní komise Komory, která byla zřízena novelou EŘ, zákonem č. 286/2009 Sb.

Komora také vede seznam soudních exekutorů, provádí exekutorské zkoušky, vede bezplatnou právní poradnu (Praha, Brno, Plzeň), týkající se exekucí a výkonu rozhodnutí, vydává stavovské předpisy apod.

4.10.2.1. Kontrolní komise Komory

Kontrolní komise je orgán Komory složený z řad soudních exekutorů, který je složen ze sedmi členů a tří náhradníků, volených sněmem exekutorů vždy na tříleté období. Členství v tomto orgánu je neslučitelné s členstvím v kárné komise Komory. Jednání komise se uskutečňuje nejméně jednou za tři měsíce.

Kontrolní komise připravuje podklady, zpracovává zprávy a navrhuje opatření týkající se vyřizování stížností na exekutory, exekutorské kandidáty, exekutorské koncipienty a další zaměstnance exekutorů.⁴⁴ K tomuto je komise nadána pravomocí činit šetření v dotčených exekutorských úřadech a následně doporučit prezidiu Komory opatření. Členům kontrolní komise musí být umožněn přístup ke všem spisům, evidencím a listinám soudního exekutora. Výkon kontroly u exekutorského úřadu provádějí nejméně dva členové pracovní skupiny, kteří musejí mít písemné pověření. Při tom je předsedou komise stanoven rozsah a předmět kontroly konkrétního exekutorského úřadu. O provedení kontroly musí být dotčený exekutorský úřad předem vyrozuměn, ale o jejím předmětu jen v případech, kdy nedojde k zmaření jejího účelu. Kontrolu musí provádět jen člen, u kterého nelze pochybovat o jeho podjatosti. O výsledku kontroly vypracuje její vedoucí člen zprávu do pěti dnů od jejího ukončení, v níž uvede zejména předmět a rozsah kontroly, dále případné nedostatky a na ně navazující doporučení. K této zprávě je povinen kontrolovaný subjekt se do čtrnácti dnů vyjádřit. Pokud tak neučiní, platí, že s jejím obsahem souhlasí.

Další působnost kontrolní komise spočívá ve zveřejňování analýz a poznatků ze své činnosti, což má výchovný a preventivní účinek.

Při vyřizování stížností na postup exekutora a jeho zaměstnanců je tajemníkem komise po vyjádření dotyčného exekutora vypracována zpráva o prošetření, kterou posoudí příslušný člen komise a dále rozhodne o dalším postupu

Dalším úkolem kontrolní komise je dohled nad dodržováním postupů při výkonu exekuční a další činnosti a prověřováním délky exekučního řízení

---

⁴⁴ KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796, s. 17.

4.10.3. Dohled vykonávaný předsedy okresních soudů

Vzhledem k vysokému počtu prováděných exekucí bylo nutno zvýšit počet osob, které mohou vykonávat kvalifikovaný dohled nad činností exekutorů. To se stalo účinností novely č. 183/2009 Sb. ode dne 28.5. 2009. Nutno však dodat, že toto nové oprávnění nebylo v přibližně prvních dvou letech od účinnosti novely příliš hojně využíváno.

Dohledem předsedů okresních soudů byla výrazně posílena kontrola nad činností soudních exekutorů. Dohled nad exekuční činností vykonává předseda okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován a to i v případech, kdy exekutor nebyl tímto soudem pověřen provedením exekuce. Předsedové tak získávají znalosti o činnosti konkrétních exekutorů a tak lze účinněji předcházet jejich opakujících se pochybením.

Za tímto účelem jsou předsedové okresních soudů oprávněni požadovat zaslání všech spisů, listin i evidenčních pomůcek, popř. do nich nahlížet přímo v exekutorském úřadu a samotný exekutor je povinen jim poskytnout potřebnou součinnost.

V případě dohledu v jednotlivých věcech je oprávněn stejnými pravomocemi i předseda okresního soudu, jenž exekutora pověřil provedením exekuce.

Při zjištění drobných nedostatků v exekuční a jiné činnosti nebo méně závažných poklescích v exekutorově chování, jenž nedosahuje intenzity kárného provinění, může předseda soudu takové chování exekutorovi písemně vytknout. Jde o formu upozornění, nikoliv však sankčního charakteru, že toto jednání je nesprávné. Takováto výtky může být udělena i kandidátovi nebo koncipientovi v případech drobných nedostatků v jejich činnosti. Totožné oprávnění má i Komora.

4.10.4. Mezinárodní unie soudních exekutorů a soudních vykonavatelů

Dále bych se chtěl v krátkosti zmínit o Mezinárodní unii soudních exekutorů a soudních vykonavatelů (U.I.H.J), jejíž je Česká republika

členem. Organizace vznikla v roce 1952 a sídlí v Paříži. Jejími dalšími členy jsou státy Evropy, Ameriky, ale i Afriky. Tato organizace je současně i konzultativním členem Rady Evropy. Prezidentem organizace je Leo Netten.

5. Důvody zániku exekutorského úřadu

V této části budu pojednávat o důvodech zániku exekutorského úřadu. V ustanovení § 15 odst. 1 EŘ jsou explicitně uvedeny situace, za kterých zaniká výkon exekutorského úřadu.⁴⁵

5.1. Smrt exekutora

Smrtí zaniká právní osobnost člověka, následkem čehož končí i jeho právní subjektivita. Smrt je objektivní právní skutečností. České právo uznává jen smrt skutečnou, nikoli fingovanou.

Okamžik smrti v případě potřeby určí na základě znaleckého závěru lékařů soud. Vychází se přitom z vědecky uznaných kritérií smrti. Je to stav, kdy u člověka dochází k nezvratným změnám mozku, proto se tedy obvykle hovoří o smrti mozku.

Smrt člověka se prokazuje úředním zjištěním, tj. ohledáním mrtvého a vydáním úmrtního listu dle vyhl. č. 19/1988 Sb.

5.2. Prohlášení za mrtvého

Pokud nelze z nějakého důvodu smrt zjistit a vydat úmrtní list, rozhodne soud na návrh toho, kdo na tom má právní zájem o prohlášení fyzické osoby za mrtvou. V občanském zákoníku jsou uvedeny dva způsoby, kdy soud může prohlásit fyzickou osobu za mrtvou. Procesní postup je upraven v OSŘ v § 195. Za mrtvého tedy soud prohlásí toho, jehož smrt je zjištěna jinými důkazními prostředky než ohledáním mrtvolky a vydáním úmrtního listu. Tyto případy představují např. různé letecké

---

⁴⁵ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti exekuční řád), v platném znění

(1) Výkon exekutorského úřadu zaniká

a) Smrtí exekutora,

b) Prohlášením exekutora za mrtvého,

c) Odvoláním exekutora,

d) Jestliže exekutor pozbyl státní občanství České republiky,

e) Jestliže byl exekutor zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo mu byla tato způsobilost omezena,

f) Dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo uloženo kárné opatření odvolání z exekutorského úřadu.

nehody apod. Soud v tomto případě rozhoduje o prohlášení za mrtvého na základě zjištění smrti jinými důkazními prostředky.

Druhým případem je ten, jestliže lze se zřetelem ke všem okolnostem případu usuzovat, že neznámá fyzická osoba již nežije. Takové prohlášení za mrtvého tedy nevyhází se zjištění smrti, ale ze závěru o velké pravděpodobnosti smrti. Soud v tomto případě vydá vyhlášku, kterou neznámého vyzve, aby se do jednoho roku u soudu přihlásil a každého, kdo o něm něco ví, aby podal soudu zprávu. Teprve po marném uplynutí lhůty soud rozhodne rozsudkem, jímž prohlásí neznámého za mrtvého a uvede v rozsudku den, který platí za den smrti. Zánik právní subjektivity v obou těchto případech zaniká již smrtí, nikoli prohlášením za mrtvého, které soud jen deklaruje.

5.3. Odvolání exekutora

Odvolání exekutora je nejvíce problematickým způsobem zániku výkonu exekutorské úřadu. Podle § 8 písm. a) EŘ exekutora odvolá ministr spravedlnosti z jeho exekutorského úřadu. V případech uvedených v § 15 odst. 2 jsou řešeny situace, za nichž k tomuto odvolání dochází v souladu s § 15 odst. 1 písm. c) EŘ.

5.4. Pozbytí státního občanství ČR

Protože stát přenesl na exekutora část svých výsostných mocenských pravomocí, je státní občanství České republiky zákonnou podmínkou výkonu exekutorského úřadu. Pozbytí státního občanství České republiky je možné dvojím způsobem, a to buď prohlášením dle § 16 zákona č. 40/1993 Sb. o nabývání a pozbývání státního občanství ČR, anebo nabytím cizího státního občanství na základě výslovného projevu vůle podle § 17 zmiňovaného zákona.

5.5. Zbavení nebo omezení exekutorovy způsobilosti k právním úkonům

Přímo z ustanovení zákona zaniká výkon exekutorského úřadu právní mocí rozhodnutí, kterým soud zbavil nebo omezil exekutorovu způsobilost k právním úkonům.

Toto představuje mimořádně závažný zásah do osobního statusu člověka (exekutora), a proto se vyžaduje, aby právní řád pevně stanovil podmínky, za nichž k tomu může dojít.

Platí, že v případě, kdy fyzická osoba pro duševní poruchu, která není jen přechodná, není vůbec schopna právní úkony činit, soud jí způsobilosti k právním úkonům zbaví. Řízení o způsobilosti k právním úkonům je upraveno v § 186 OSŘ. Jedná se o řízení nesporné a rozhodnutí soudu má konstitutivní účinky.

Soud může též fyzické osobě způsobilost k právním úkonům omezit. V rozsudku musí být jednoznačně a přesně určen rozsah tohoto omezení a to buď negativním výčtem, nebo pozitivním výčtem. Důvodem pro omezení způsobilosti k právním úkonům může být jak porucha, která není jen přechodná, ale i nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo omamných prostředků či jedů. I toto požívání musí být déletrvající, návykové.

5.6. Kárné opatření odvolání exekutora z exekutorského úřadu

Dále přímo ze zákona zaniká výkon exekutorského úřadu dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo exekutorovi uloženo kárné opatření spočívající v odvolání z exekutorského úřadu dle § 116 odst. 2 písm. d) EŘ. Důvodem pro takto závažné kárné opatření může být jen velmi závažné úmyslné kárné provinění.

Ke kárnému řízení jsou v současnosti příslušné zvláštní kárné senáty Nejvyššího správního soudu. Tyto senáty se skládají z předsedy, kterým je soudce Nejvyššího správního soudu, jeho zástupce a čtyř

přisedících. Přisedící jsou složeni ze dvou exekutorů, jednoho advokáta a jednoho přisedícího navrženého děkanem právnické fakulty.

Za dobu od účinnosti zákona č. 286/2009 Sb., kterým byl naposledy novelizován EŘ ve věci kárného řízení exekutorů zatím došlo k využití nejvyššího trestu – odvolání soudního exekutora již v jednom případě.

5.7. Odvolání soudního exekutora ministrem spravedlnosti

§ 15 odst. 2 EŘ upravuje případy, za nichž je soudní exekutor ze svého úřadu odvolán ministrem spravedlnosti. Prvním případem je ten, kdy exekutor sám o odvolání požádá a nemusí pro tuto skutečnost uvádět ani žádné důvody. Řízení o odvolání soudního exekutora je zahájeno do jednoho měsíce ode dne, kdy byla ministrově spravedlnosti doručena žádost o odvolání. Faktický výkon úřadu končí dnem, ke kterému byl exekutor ministrem odvolán. Tento případ je v drtivé většině důvodem pro odvolání soudních exekutorů

Druhým případem, kdy je exekutor odvolán, je případ, kdy byl exekutor v trestním řízení odsouzen pro úmyslný trestný čin anebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s exekuční činností. Exekutor při tom není povinen oznámit orgánům Komory zahájení trestního stíhání, které je proti němu vedeno.⁴⁶

Dalším důvodem pro odvolání exekutora je důvod, že exekutor nedoložil Komoře, že je pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu, která by mohla eventuelně vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti, nebo jeho pojištění odpovědnosti za škodu zaniklo a exekutor jej do 30 dnů neobnovil. Uzavření příslušné pojistné smlouvy je exekutor povinen prokázat do 30 dnů od doby, kdy jej jmenoval do exekutorského úřadu ministr spravedlnosti a tato povinnost trvá po celou dobu výkonu exekutorské činnosti.

Důvodem pro odvolání je i případ, kdy není nově jmenovaný soudní exekutor do tří měsíců od složení slibu bez vážných důvodů připraven

---

⁴⁶ K tomu blíže např. rozhodnutí Kárné Komise ze dne 26.4. 2007, č.j. KŽ 24/05-12.

k výkonu exekuční činnosti. Po takovémto odvolání je nahrazen novým exekutorem.

Jestliže exekutor nevykonává nejméně po dobu jednoho roku svoji činnost, může být odvolán na základě pravomocného rozsudku dle části páté OSŘ. Žalobcem v této věci je Ministerstvo spravedlnosti.

Řízení o dovolání exekutora je zahájeno do jednoho měsíce od zjištění důvodů pro jeho odvolání. V případě, že se důvod pro odvolání dozví Komora, má povinnost jej neprodleně oznámit ministerstvu.

V případech, které jsou uvedeny v § 15 odst. 2 písm. b) až d) EŘ, je výkon úřadu pozastaven ode dne doručení rozhodnutí o odvolání exekutorovi. Výkonem pravomocí je místo něj pověřen zástupce exekutora.

5.8. Přechod zaniklého úřadu na nově jmenovaného exekutora

Přechod exekutorského úřadu na nově jmenovaného exekutora přináší celou řadu otázek. Tyto nevyřešila ani tzv. střední novela, kdy byl do § 15 EŘ vložen odst. 5. Problémem zůstává otázka přechodu zahájených exekučních řízení v případě, že exekutorský úřad zanikl. Zásadní otázka je, kdo je subjektem provádějícím exekuce. Zda se jedná o exekutora, který provádí exekuce a vede svůj exekutorský úřad, či o exekutorský úřad, který je veden svým vedoucím – exekutorem. Skutečnost, že exekucí je pověřen vždy konkrétní exekutor, nikoli exekutorský úřad, nasvědčuje tomu, že exekutorský úřad je pouze funkcí. Exekutor tedy není nikdy jmenován do zaniklého úřadu, ale je vždy pověřen vedením úřadu nového s vlastním číselným označením. V případě, že je tedy jmenován nový exekutor do obvodu, v němž před tím z nějakého důvodu zanikl exekutorský úřad, měl by být nový soudní exekutor pověřen převzetím všech spisů zaniklého úřadu.

Nejpalčivější problémy související s přechodem exekutorského úřadu zaniklého na úřad nový vyvstávají s předáním a převzetím spisů. Nově jmenovaný exekutor má právo převzít neukončené spisy a současně má přebrat spisy ukončené spolu s razítky atd. Toto převzetí

není nijak zákonem upraveno a je tedy nutná součinnost zaniklého exekutora s nově jmenovaným. Určitou roli v tomto směru může hrát i dohoda o podílu zaniklého exekutora na odměně. V tomto směru by bylo žádoucí, aby zákonodárce upravil problematiku přechodu úřadu nějakým vhodným zákonným způsobem a také nástroji k prosazení práv všech účastníků. Inspirací by mohla být i slovenská úprava, která tuto problematiku řeší mnohem dostatečněji.

5.8.1. Převoditelnost exekutorského úřadu de lege ferenda

Zajisté se nabízí možnost upravit převod úřadu mezi zaniklým exekutorským úřadem a úřadem nově vzniklým formou zvláštní dohody. Takové řešení vypadá nejideálněji, neboť by výrazně omezilo tahanice a konflikty, ke kterým v těchto situacích často dochází. Druhou nespornou výhodou by byl i převod ostatních složek potřebných k výkonu exekuční činnosti, zejména hardwarového a softwarového vybavení a v neposlední řadě i zaměstnanců. Nutno podotknout, že se Komora snažila nějakým zákonným způsobem tuto situaci vyřešit, zatím však bezvýsledně. Někteří exekutoři lobují za předávání exekutorského úřadu na potomky nebo jiné příbuzné, ale tato varianta se mi jeví jako ne příliš dobrá a ve své podstatě pro ostatní kandidáty diskriminační.

Soudní exekutor k provádění své exekuční činnosti uzavírá se svými zaměstnanci pracovní právní vztahy, vybavuje svůj úřad nezbytným zázemím a v neposlední řadě musí zajistit pro svůj úřad prostory, ve kterých bude vykonávat svou činnost. Z tohoto jasně vyplývá, že exekutorský úřad naplňuje definici podniku, jak je stanovena v § 5 obchodního zákoníku a jeho podnik lze tedy ocenit, převést nebo zahrnout do závěti dle občanského zákoníku. Toto vyplývá i z četné judikatury k tomuto tématu, kde se jasně říká, že exekutor vystupuje v pozici podnikatele dle § 2 obchodního zákoníku. Např. Ústavní soud k tomuto uvádí: *„Exekutor při své činnosti není v takovém vztahu k oprávněnému, že by jej bylo možno (třeba i per analogiam) považovat za zaměstnance oprávněného. Naopak exekutor vystupuje při své činnosti v postavení podnikatele podle obchodního zákoníku. Podnikáním se rozumí činnost,*

prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku. Z této definice vyplývá základní charakteristika postavení podnikatele - soustavná činnost prováděná za účelem dosažení zisku a ve vztahu k oprávněnému na vlastní riziko. Je třeba zdůraznit, že exekutor jako podnikatel má z úspěšného provedení exekuce zisk (odměnu), ale současně nese i riziko spočívající v tom, že majetek povinného nebude dostávat k uspokojení oprávněného, ale i nákladů exekuce.⁴⁷ Na druhou stranu lze namítnout, že exekutor je specifická osoba, která musí splňovat zákonem stanovené požadavky.

Proto se tedy jeví jako ideální varianta přechod úřadu, jakožto podniku, na nově jmenovaného exekutora, který by se měl s původním exekutorem finančně vypořádat. Tato varianta by se mohla zdát nejschůdnější jak pro exekutory, kteří by chtěli úřad převést předem vybraným zájemcům, tak pro Ministerstvo spravedlnosti, které nehodlá z podmínky získání exekutorského úřadu přes výběrové řízení, jakkoli ustoupit.

Návrh de lege ferenda, který jsem vypracoval z poskytnutého návrhu JUDr. Jitky Wolfové, by mohl vypadat asi takto: Soudní exekutor by uzavřel smlouvu o převodu exekutorského úřadu jiné osobě (nabyvateli), která splňuje podmínky pro jmenování soudním exekutorem dle § 9 EŘ. Převod exekutorského úřadu by se uskutečňoval formou smlouvy o prodeji podniku dle § 476 a násl. obchodního zákoníku, která je podmíněna odkládací podmínkou jmenování nabyvatele soudním exekutorem. Exekutorský úřad by mohl být převeden pouze jako celek, nikoli jen jeho část. Převod exekutorského úřadu se registruje u Komory.

Po předložení smlouvy o převodu exekutorského úřadu, po předložení žádosti nabyvatelem Komoře o podání návrhu na jeho jmenování exekutorem ministroví a dále po podání podmíněné žádosti o odvolání převodcem z exekutorského úřadu prostřednictvím Komory provede Komora do třiceti dnů dle § 10 EŘ výběrové řízení ve zkrácené podobě. Ve zkráceném výběrovém řízení Komora posoudí jako u každé jiné osoby, zda žadatel splňuje podmínky na jmenování soudního

---

⁴⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 31.8.2004, sp. zn. II. ÚS 150/04.

exekutora. Žadatel nesoutěží v tomto výběrovém řízení s jinými žadateli a konání výběrového řízení Komora nezveřejňuje. Pokud Komora zkonstatuje, že žadatel splňuje předpoklady pro jmenování soudním exekutorem, podá ministrowi spravedlnosti návrh na jmenování exekutora dle § 10 EŘ. Ministr současně a vždy za podmínky odvolání dle § 15 odst. 2a EŘ odstupujícího soudního exekutora jmenuje do exekutorského úřadu navrženého soudního exekutora. Pověření exekučními řízeními u převáděného exekutorského úřadu přecházejí na nově jmenovaného soudního exekutora dnem jeho jmenování, přičemž oprávněný může podat návrh na změnu exekutora.

V případě, že Komora dojde ke stanovisku, že žadatel nesplňuje podmínky jmenování soudním exekutorem, nepodá návrh ministrowi a informuje o tom druhého účastníka smlouvy o převodu. Smlouva o převodu nenabývá účinnosti a k žádosti o odvolání stávajícího soudního exekutora z exekutorského úřadu se nepřihlíží.

V případě zániku výkonu exekutorského úřadu dle § 15 odst. 1 písm. c) d) e) EŘ se postupuje analogicky dle § 16 EŘ. Pokud dotčený soudní exekutor nesouhlasí s osobou svého zástupce, ustanoví Komora nového zástupce. Nesouhlas musí být doručen Komoře do sedmi dnů od vzniku skutečnosti zakládající nemožnost výkonu exekutorského úřadu. Za přiměřeného použití § 18a EŘ může být proveden převod zaniklého exekutorského úřadu do tří měsíců od skutečnosti způsobující zánik výkonu úřadu. Po tuto dobu se má za to, že exekuční řízení vedená u tohoto úřadu běží, pokud je stanoven zástupce. Nový zástupce může být i z jiného obvodu příslušného Krajského soudu.

Soudní exekutor může ustanovit dle § 480d občanského zákoníku třetí osobu správcem části dědictví, týkající se výkonu exekutorského úřadu. Soudní exekutor, pokud má takovouto dohodu uzavřenu, informuje Komoru, u kterého z notářů je dohoda uložena. V případě, že správce dědictví dle dohody splňuje předpoklady stát se soudním exekutorem, případně je v den smrti bude splňovat a za předpokladu předchozího souhlasu zemřelého soudního exekutora učiněného v této dohodě, Komora uspořádá zkrácené výběrového řízení. Pokud Komora zkonstatuje, že tento správce dědictví splňuje předpoklady

pro výkon funkce soudního exekutora, podá návrh ministru na jeho jmenování do tohoto exekutorského úřadu.

V případě, že správce dědictví nebude soudním exekutorem ustanoven nebo nesplňuje-li předpoklady pro výkon funkce soudního exekutora, ustanoví Komora stejného zástupce, který byl ustanoven dle § 16 EŘ za života soudního exekutora. Takto ustanovený zástupce může Komoře podat žádost o uskutečnění zkráceného výběrového řízení na uvolněný Exekutorský úřad. Pověření exekučními řízeními u tohoto exekutorského úřadu přechází na nově jmenovaného soudního exekutora dnem jeho jmenování. Možnost návrhu oprávněného na změnu soudního exekutora tím není dotčena.

V případě, že nebude možno postupovat dle výše uvedeného, nejdéle do jednoho měsíce od uvolnění exekutorského úřadu, uspořádá Komora neprodleně výběrové řízení.

6. Komparace české a holandské právní úpravy vzniku a zániku exekutorského úřadu

Holandský exekuční řád byl přijat dne 15. ledna 2001 a platný je od 15. června 2001, tedy přibližně od stejné doby, jako EŘ v ČR. Společným rysem úpravy je i to, že v těchto dvou zemích jako v jedné z posledních nebyl dosud zaveden tzv. princip teritoriality.⁴⁸ V Nizozemí v současné době existuje přibližně 300 exekutorů a až 3000 jejich zaměstnanců.⁴⁹ Exekutoři jsou organizováni v Královské asociaci soudních exekutorů, která reprezentuje tento stav na národní úrovni.

Podstatným rozdílem obou úprav je např. postavení soudního exekutora, které není v české platné právní úpravě jasně definováno. Jak bylo zmíněno výše, v ČR se zejména Ústavní soud přiklání k názoru, že exekutor je podnikatelem, jehož činnost se však řídí veřejným právem. Existuje zde tedy jakýsi „hybridní“ systém. Oproti tomu v Holandsku je ex lege jasně stanoveno, že exekutor má postavení podnikatele se všemi výhodami i nevýhodami z toho plynoucími.

Soudní exekutor je v Holandsku státní úředník pověřený úkoly mu přidělenými či vyhrazenými dle dikce zákona. Exekutor je pověřen:

- vydáváním příkazů k předvolání a doručováním dalších dokumentů opravňujících předstoupit před soud či poskytujících poučení o soudním řízení,
- podáváním soudních oznámení, úředních sdělení, námitek a soudních příkazů,
- podáváním oznámení o soudním vystěhování, zabavení majetku, veřejném vydražení, oznámení o zadržení z důvodu neplnění soudních příkazů a dalšími úkony

---

⁴⁸ V dalším období se může stát, že některá další novela exekučního řádu přinese uzákonění principu tzv. teritoriality v ČR, v rámci které by soudní exekutoři vykonávali exekuční činnost vůči povinným se sídlem či bydlištěm v jejich obvodu, což by i dle mého mínění mělo vést k většímu přehledu o exekutorově činnosti. Dále také k tomu, zda při výkonu svého práva nedochází k porušení zákona a také by toto mělo přinést snížení nákladů na provedení exekucí a v neposlední řadě omezení množství bezvysledných exekucí.

⁴⁹ Elektronický zdroj citovaný dne 26. 2. 2012 [online text], dostupný na <http://www.uhj.com/en/ressources/10148/86/pays-bas-en.pdf>

představujícími část provádění či nutnými pro provádění exekučního příkazu nebo ochrany práv,

- podáváním námitek proti odmítnutí přijetí či neuhrzení příkazů k placení, vlastních směnek, atd., a vyhotovováním dokladu o zásahu na konci námítky,
- úředním dohledem nad dobrovolnou veřejnou dražbou hmotného movitého majetku prostřednictvím aukčního prodeje nejvyšší nabídce nebo holandské dražby.⁵⁰

Soudní exekutor je oprávněn provádět i jiné činnosti než tyto uvedené pouze tehdy, pokud neovlivní či neohrozí náležitý a nezávislý výkon a pověst jeho úřadu. Exekutor může být např. zástupce ad litem (pro účely sporu) a poskytovat právní pomoci u soudu, může vykonávat činnost správce konkursní podstaty nebo správce pozůstalosti, vybírat prostředky pro třetí strany (v tomto případě platí mutatis mutandis), sestavovat inventury a vypracovávat úřední odhady, vyhotovit písemné prohlášení týkajícího se podstatných skutečností osobně zjištěných soudním exekutorem či provozovat dražby. Soudní exekutor tak má větší rozsah pravomocí, než exekutor v ČR.

6.1. Vznik exekutorského úřadu

Soudní exekutor musí v Holandsku, jakožto i v Česku, splňovat celou řadu zákonem stanovených podmínek. Exekutorem se může stát jen osoba, která má holandskou státní příslušnost.

Podmínka vzdělání je rozdílná od české právní úpravy. Vyžadováno je absolvování školicího kurzu osobou, která se posléze stala koncipientem schváleným ministrem spravedlnosti nebo která vlastní osvědčení uvedené v zákonu o uznávání vysokoškolského vzdělání v rámci Evropské unie nebo v zákonu o uznávání odborné kvalifikace v rámci Evropské unie a vydané pro povolání soudního exekutora. Exekutorská praxe, která je dalším předpokladem pro jmenování

---

⁵⁰ Čl. 2 odst. 1 The act of 26 January to adopt the (Netherlands) Judicial Officers Act (zákon ze dne 26. ledna 2001, kterým se přijímá (nizozemský) exekuční řád).

exekutorem, je na rozdíl od české úpravy dvouletá. Do této doby lze započít i praktikantskou činnost u exekutora.

Uchazeč musí mít vypracován obchodní plán, ve kterém osvědčuje, že má dostatečné finanční prostředky pro výkon úřadu a také musí prokázat to, že jeho činnost bude do tří let ekonomicky efektivní. Uchazeč musí také vlastnit osvědčení o dobrém chování vydané v souladu s podmínkami zákona o soudních spisech a osvědčení vydané Královskou asociací soudních exekutorů potvrzující, zda-li na uchazečovu osobu nebyla uvalena některá kárná opatření.

Jak zde již bylo zmíněno, jednou z podmínek pro jmenování soudním exekutorem je dvouletá koncipientská praxe. Koncipient, který se chce stát soudním exekutorem, musí podat za tímto účelem ministroví spravedlnosti žádost uvádějící místo, na kterém chce vykonávat svoji činnost. K žádosti je dotyčný povinen přiložit doklad o tom, že splňuje obecné podmínky pro výkon soudního exekutora, včetně obchodního plánu. Poté je kopie žádosti poslána ministrem Královské asociaci soudních exekutorů⁵¹ s žádostí, aby byl informován nejpozději do tří měsíců o všech skutečnostech či okolnostech, které jsou známy této stavovské organizaci a které by mohly tomuto orgánu poskytnout důvody pro odmítnutí žádosti. Rozhodnutí o žádosti musí být vydáno do čtyř měsíců od jejího přijetí.

V holandské právní úpravě je exekutor jmenován královskou vyhláškou, ve které musí být uvedeno místo výkonu činnosti soudního exekutora. Exekutor je povinen zahájit svou činnost a používat označení soudní exekutor až po složení přísahy či místopřísežného prohlášení před soudcem okresního soudu, do jehož obvodu byl jmenován. Exekutor v holandské právní úpravě působí na celém území státu. Tato přísaha či místopřísežné prohlášení zní: „*Přísahám (místopřísežně prohlašuji), že zachovám věrnost králi a ústavě.*“ *Přísahám (místopřísežně prohlašuji), že budu konat v souladu se zákony a předpisy vztahujícími se na můj úřad a*

---

⁵¹ Královská asociace soudních exekutorů je veřejnou institucí ve smyslu čl. 134 holandské Ústavy se sídlem v Utrechtu. Jejími členy jsou všichni soudní exekutoři, zastupující soudní exekutoři a stanovení exekutorští koncipienti. Tato organizace je odpovědná za zajišťování odborného rozvíjení odborných schopností svých členů. Orgány organizace jsou Rada, Rada členů a Valná hromada.

že budu konat své povinnosti poctivě a svědomitě.“ „Dále přísahám (místopřísežně prohlašuji), že jsem neslíbil ani nedal a neslíbím ani nedám žádné dary, ať už přímo či nepřímo, jakékoliv osobě za tím účelem, abych byl jmenován soudním exekutorem.“⁵² V případě, že není přísaha složena ve lhůtě dvou měsíců od data jmenování.

Exekutor je oprávněn na rozdíl od české úpravy EŘ přemístit sídlo svého úřadu mimo obvod soudu, do jehož území byl jmenován. Za tímto účelem je povinen podat ministrovi písemnou žádost a ten je povinen mu při splnění podmínek vyhovět. Žádost musí obsahovat název obce, ve které zamýšlí vykonávat svou činnost a obchodní plán. Ministr spravedlnosti je oprávněn se souhlasem exekutora změnit místo výkonu jeho činnosti. Exekutor je povinen zřídit si v místě výkonu své činnosti kancelář, kde je povinen vést svůj registr a katalog. Exekutor je také ex lege povinen zřídit si zvláštní účet u úvěrové instituce, kde musí ukládat všechny peněžní prostředky, které mu byly svěřeny třetími osobami.

Nad činností soudních exekutorů dohlíží Komora soudních exekutorů se sídlem v Amsterdamu.

6.1.1. Exekutorský koncipient a stanovený exekutorský koncipient

Exekutorští koncipienti jsou osoby, které úspěšně absolvovaly školicí kurz a staly se exekutorskými koncipienty schválenými ministrem nebo které vlastní osvědčení uvedené v zákonu o uznávání vysokoškolského vzdělání v rámci Evropské unie nebo v zákonu o uznávání odborné kvalifikace v rámci Evropské unie a vydané pro povolání soudního exekutora. K výkonu exekutorského koncipienta je dále třeba schválení ze strany ministra a až po tomto schválení je soudní exekutor oprávněn jmenovat koncipienta pracujícího v jeho úřadě, jako stanoveného exekutorského koncipienta.

Stanovený koncipient musí povinně pracovat jeden rok jako praktikant. V případě, že praktikantská praxe je formou zkráceného

---

⁵² Čl. 9 odst. 1 The act of 26 January to adopt the (Netherlands) Judicial Officers Act (zákon ze dne 26. ledna 2001, kterým se přijímá (nizozemský) exekuční řád).

úvazku, úměrně se tím prodlužuje i praktikantská doba. V případě, že koncipient nenajde exekutora, který by byl ochoten ho jmenovat stanoveným koncipientem, je Královská asociace soudních exekutorů povinna mu takového exekutora určit.

6.2. Zánik a dočasné zbavení exekutorského úřadu

Holandská právní úprava rozlišuje mezi dočasným zbavením úřadu a zbavením úřadu. Dočasné zbavení úřadu přichází v úvahu v případě zákonného odnětí osobní svobody, je-li v úpadku, byl-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo mu způsobilost byla omezena, pokud byl jmenován správce jeho majetku nebo pokud se na něj vztahuje program restrukturalizace dluhu pro fyzické osoby.

Zákonným důvodem pro zbavení exekutora svého úřadu je dosažení věkové hranice 65 let, s tím že je mu úřad odňat prvním dnem v měsíci následujícím po dosažení tohoto věku. Mám za to, že tento důvod v dikci českého EŘ chybí.

V následujících případech je soudní exekutor zbaven svého úřadu královskou vyhláškou:

- na vlastní žádost,
- na základě pravomocného rozhodnutí o jeho odvolání z úřadu,
- pokud ztratí holandskou státní příslušnost.

Exekutor může být též zbaven svého úřadu na základě pravomocného rozhodnutí ministra spravedlnosti. A to v případech:

- pravomocného soudního rozhodnutí, dle kterého se na exekutora vztahuje poručnictví,
- zadržení z důvodu neplnění pravomocného soudního rozhodnutí v důsledku dluhů,
- pravomocného odsouzení k trestu odnětí svobody z důvodu spáchání trestného činu,
- jeho úpadku, pozastavení plateb či programu restrukturalizace dluhu pro fyzické osoby vztahujícího se na soudního exekutora,

- trvalé nezpůsobilosti vykonávat úřad soudního exekutora z důvodu nemoci či vad.

V případech, kdy je exekutor zbaven svého úřadu na základě rozhodnutí ministra spravedlnosti, má možnost se odvolat k tajemníku Komory soudních exekutorů ve lhůtě jednoho měsíce od data rozhodnutí. V případě, že je odvolání prohlášeno za opodstatněné, je Komora povinna zrušit rozhodnutí, proti kterému bylo podáno. Toto rozhodnutí Komory musí být zdůvodněno a tajemník to musí neprodleně sdělit ministrovi a příslušnému soudnímu exekutorovi. Příslušný soudní exekutor a ministr spravedlnosti jsou oprávněni podat odvolání u soudního úředníka odvolacího soudu v Amsterdamu proti rozhodnutí vydaném Komorou soudních exekutorů ve lhůtě jednoho měsíce od data sdělení prostřednictvím písemného dokumentu s odůvodněním.

7. Závěr

Soudní exekutoři pro samu podstatu své činnosti asi nebudou nikdy vnímáni širokou veřejností všeobecně kladně. Objevují se i takové názory, že by měl být tento stav zrušen a kladen větší důraz na zlepšení soudní agendy výkonu rozhodnutí.

Lze očekávat, že vzhledem k zadluženosti obyvatel, která v této době vlivem nestabilní hospodářské situace zřejmě poroste a tím pádem i stoupajícímu počtu dlužníků se bude zhoršovat i vztah veřejnosti k soudním exekutorům a tlaky na omezení jejich oprávnění budou dále narůstat. Exekutoři by se tak proto měli v maximální míře snažit, aby nezádávali podněty ke stížnostem. Proto by měli mít při každém úkonu na mysli, že cílem exekučního řízení je uspokojení pohledávky oprávněného v co možná nejvyšší míře, co nejrychleji a s co možná nejmenším zatížením pro povinného, nikoliv však dosažení co nejvyššího zisku.

Soudní exekutoři v roce 2011 oslavili desáté výročí své existence. Navzdory tomu, že vznikli bez jakékoli tradice, metodické podpory Ministerstva spravedlnosti a finanční podpory státu, přispěli k vyšší vymahatelnosti práva a tím i dodržování práva jako takového. Toto se jistě kladně odráží ve finančním zdraví celé společnosti, a proto věřím, že si tento stav vyslouží alespoň takového kreditu a uznání, jakého mají ostatní právnické profese, např. advokáti či notáři. Věřím, že exekutoři budou vzhledem k potřebnosti jejich práce vnímáni jako sice mnohými nevítaný, avšak nezbytný článek naší společnosti. Je mi jasné, že se tak nestane během pár měsíců, či jednoho roku, ale věřím, že většina všech lidí pochopí, že bez vymahatelnosti práva nemůže žádná demokratická společnost existovat. Zároveň si i přeji, aby se posílilo povědomí společnosti o tom, že dluhy se mají plnit.

K posunu vpřed by mohlo výrazně dopomoci zkvalitnění dosavadní právní úpravy, zejména odstranění obrovské nejednotnosti postupů exekutorské činnosti, včetně součinnosti se soudy. Za úvahu stojí i zavedení v poslední době tolik probíraného principu teritoriality, který by dle mého názoru vedl ke kvalitnějšímu dohledu soudu v rámci jeho obvodu. Druhou stranou mince principu teritoriality, kterou argumentují

exekutoři větších úřadů a které však i já musím dát za pravdu, je, že jestliže jsou exekutoři vnímáni jako podnikatelé, měli by jimi být se vším všudy. Oprávnění tak musí mít možnost zvolit si dle jejich uvážení toho nejlepšího exekutora (podnikatele) a ten by měl mít možnost jako každý podnikatel zvolit si svého klienta (oprávněného). Opak by byl proti smyslu volného podnikání. Mám za to, že veškeré nejasnosti by mohlo rozetnout třeba zakotvení postavení soudního exekutora v Ústavě.

Zajisté by stálo také za zvážení jednou provždy vyřešit nejasnosti ohledně postavení soudního exekutora a na to navazující problematiku převodu či přechodu exekutorského úřadu, jak jsem se také snažil nastínit v kapitole o tomto pojednávající. Nevidím jediný důvod, proč by exekutor jakožto podnikatel nemohl smlouvou převést svůj úřad, jakožto podnik, na nově jmenovaného exekutora.

Domnívám se, že úprava vzniku exekutorského úřadu jak ji stanoví EŘ je dostatečná. Naopak důvody zániku exekutorského úřadu by dle mého názoru bylo vhodné doplnit např. o zánik exekutorského úřadu dosažením určitého věku exekutora nebo ex lege zánik úřadu v případě pravomocného odsouzení za trestný čin či trestný čin spáchaný v souvislosti s exekuční činností (např. TČ zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník). Jen těžko si tak lze představit situaci, kdy by musel exekutor vykonávat svou funkci třeba z výkonu vazby.

Úplným závěrem bych chtěl dodat, že přestože téma vzniku a zejména zániku exekutorského úřadu často přináší v českém právním řádu více otázek, než jasných odpovědí, jsem velmi rád, že jsem si danou problematiku jako téma diplomové práce zvolil. Bylo velice poučné a zajímavé blíže se s touto tematikou seznámit.

8. Cizojazyčné resumé

My diploma work topic is „The commencement and termination of the judicial office“ as per statute No 120/2001 dealing with judicial officers and execution activities (execution code) as amended in force.

In my diploma work I have tried to summarize previous knowledge of theory as well as praxis at the same time with bringing my own opinion on studied subject. I have also attempted to point out the matters which could bring some problems in praxis, and to provide with methods of their possible solutions. I was aimed at presenting an all-embracing but comprehensible and professional view on this not very extensive subject. Professionalism and quality of my work have been guaranteed by cooperation with my diploma work tutor who has been a judicial officer for more than ten years, and also with employees of her judicial office and other advisors, mostly articulated clerks of judicial offices.

The work is divided into five main parts. After the outline of historical development of execution itself in the introductory part, I dealt with particular conditions which must be adeptly complied with to become a judicial officer in Part two. The third part concerns the judicial officer appointment. Subsequently, I describe the reasons which cause the termination of the judicial office, and I also pursue the convertibility of the judicial office *de lege ferenda*. Finally, in the last part, I bring a brief overview of the juridical adaptation of the execution code in the Netherlands, dealing especially with the conditions of the commencement and termination of the judicial office while pointing out some divergences from the Czech juridical adaptation.

I believe that the adaptation of the commencement of the judicial office as it is determined by the execution code, is satisfactory. On the other hand, I think that the reasons of the termination of the judicial office ought to be supplemented e.g. with the judicial office termination by reaching certain age of the judicial officer or *ex lege* office termination in the case of legally convicted crime or the crime committed in the relation with the execution activities. It is hard to imagine that the judicial officer performs when being sentenced.

In the conclusion, I would like to express my opinion that though the topic of the commencement and especially termination of the judicial office in the Czech judicial law often brings more questions than clear answers, and I am very pleased I have chosen such a topic of my diploma work. Moreover, it was very edifying and remarkable to learn subject like this.

Seznam použitých zdrojů:

Literatura

Knižní

- DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4001-079.
- FIALA, Josef. *Historický vývoj některých procesních principů, zásad a institutů civilního procesu*, 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1975.
- FIALA, Josef a Milan KINDL. *Občanské právo hmotné: vysokoškolská učebnice*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čenek, 2009, 650 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-738-0228-7.
- HLAVSA, Petr. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. s poznámkami*. 3. vyd. Praha: Linde, 2008, 272 s. ISBN 978-80-7201-704-1.
- HORA, Václav. *Soustava exekučního práva se zřetelem ke Slovensku a Podkarpatské Rusi*. Praha: Všehrd, 1930.
- JEHLIČKA, Oldřich, Jiri SVETKA a Marta ŠKÁROVÁ. *Občanský zákoník: komentář*. 9. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, 1416 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 978-807-1798-811.
- KADLECOVÁ, Marta. *České a moravské zemské právo procesní v první polovině 17. století*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 199 s. ISBN 80-868-6183-X.
- KASÍKOVÁ, Martina et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád): komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 643 s. ISBN 978-807-4001-796.

- KINCL, Jaromír, Valentin URFUS a Michal SKŘEJPEK. *Římské právo*. 2., dopl. a přeprac. vyd., V nakl. Beck 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1995, 386 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 34-064-0082-5.
- MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. přeprac. vyd. Praha: Linde, 2003, 673 s. ISBN 80-720-1433-1.
- MIKŠOVSKÝ, Petr. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti: komentář*. vyd. 1. Praha: IFEC, 2001, 219 s. Justis. ISBN 80-864-1210-5.
- RAŠOVSKÁ, Ilona. *Jak být úspěšný v exekuci aneb základní abeceda exekutora: (praktická příručka pro exekutory)*. 1. vyd. Praha: Orac, 2002, 366 s. Knihovnička Orac. ISBN 80-861-9951-7.
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Jak vymáhat dluhy právní cestou*. 1. vyd.. Praha: Computer Press, 2002, 100 s. ISBN 80-722-6607-1.
- SCHELLEOVÁ, Ilona. *Exekuční řízení*. vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, 272 s. ISBN 80-868-6146-5.
- SCHROTZ, Karel a Stanislav JURÁŠEK, *Exekuční řád platný v zemi české a moravsko-slezské*. Praha: Všeherd, 1935, 439 s.
- VOJÁČEK, Ladislav et al. *Česke Právní dějiny*. Plzen: Aleš Čeněk, 2010, 694 s. ISBN 80-738-0257-0.
- TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-717-9489-9.

- WINTEROVÁ, Alena. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2008, 751 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-807-2017-263.

Časopisecká

- DÁVID, Radovan. Exekutorská činnost ve světle novely 286/2009 Sb.. *Právní fórum*, 2009, roč. 6, č. 10, s. 414 – 423.
- JAROŠ, Vojtěch a Stanislav MOLÁK. Stručná úvaha nad ustanovením § 15 odst. 5 exekučního řádu. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 12 – 13.
- KUBIS, Marcel. Vznik exekutorského úřadu aneb co čeká nově jmenované exekutory. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 10 – 12.
- PLÁŠIL, Vladimír. Executio est finis et fuctus legis, aneb jak jsme začínali. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 60 – 65.
- PLÁŠIL, Vladimír. Zamyšlení nad právní úpravou kárné odpovědnosti soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a exekutorských koncipientů. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 4, 5 – 6.
- ROZTOČIL, Aleš. Peripetie vývoje právní úpravy kárného řízení ve věcech soudních exekutorů. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 4, s. 3 – 4.
- SMOLÍK, Petr. Exekuce dle práv zemských. *Komorní listy*, 2011, roč. 3, č. 3, s. 25 – 27.
- SMOLÍK, Petr. S exekucí proti proudu času aneb co se do sborníku nevešlo. *Komorní listy*, 2011, roč. 3, č. 4, s. 17 – 19.

- SMOLÍK, Petr. Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963. *Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky*, 1. vyd. Praha, 2011, s. 6 – 59.
- ŠVECOVÁ, Ingrid. Postavení soudního exekutora v českém právním řádu. *Sborník z Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů*. 1. vyd. Brno, 2010, s. 3 – 5.
- TOMAN, Antonín. Když se dohled bere vážně aneb jak je důležité mítí předsedy soudů. *Komorní listy*, 201, roč. 3, č. 2, s. 27.
- TOMEŠOVÁ, Jaroslava. Kontrolní činnost ministerstva spravedlnosti ve vztahu k soudním exekutorům. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 30.

Prameny

Právní předpisy

- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění.
- Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství ČR, v platném znění.
- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 79/1896 ř.z. o řízení exekučním a vykonávacím (exekuční řád).
- Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, v platném znění.
- Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, v platném znění.
- Vyhláška č. 37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy, v platném znění.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, v platném znění.
- Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.
- The act of 26 January to adopt the (Netherlands) Judicial Officers Act (zákon ze dne 26. ledna 2001, kterým se přijímá (nizozemský) exekuční řád).
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora a odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.

- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 331/ 2001 Sb., o centrální evidenci exekucí.

Stavovské předpisy

- Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a soutěže soudních exekutorů.
- Stavovský předpis Prezidia Exekutorské komory České republiky, kterým se stanoví zásady pro posuzování žádostí o zápis do seznamu exekutorských koncipientů, žádostí o vykonání exekutorské zkoušky a uznání jiné právní praxe jako exekutorského koncipienta.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky, kterým se zřizuje Kontrolní komise Exekutorské komory ČR, jako poradní orgán Prezidia Komory při provádění jeho dohledové pravomoci, stanoví se postup pro evidenci a vyřizování stížností na soudní exekutory, exekutorské kandidáty, exekutorské koncipienty a další zaměstnance soudních exekutorů, jakož i zásady činnosti Kontrolní komise.
- Stavovského předpisu Exekutorské komory České republiky ze dne 18. 4. 2008 Zkušební řád - kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12.2001 – Organizační řád.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky, kterým se stanoví postup při vyhlásování a organizaci výběrového řízení.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 20.6.2001 – Volební řád.

- Stavovský předpis Prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 10. srpna 2004, kterým se stanoví pravidla pro zabezpečení služebních průkazů soudních exekutorů, exekutorských kandidátů, exekutorských koncipientů a dalších zaměstnanců soudního exekutora před ztrátou a zneužitím.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23.5.2002 - Kárný řád.
- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23.5.2002 - Kancelářský řád.

Judikatura

- Nález Ústavního soudu ze dne 13.9.1955, sp. zn. Pl. ÚS 7/95
- Rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 21.2.2003, sp. zn. KŽ 2/02
- Rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory ČR, sp. zn. KŽ 5/05
- Rozhodnutí Kárné Komise ze dne 26.4. 2007, č.j. KŽ 24/05-12
- Rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 15. 11. 2005, sp. zn. KŽ 5/05-11
- Rozhodnutí kárné komise Exekutorské komory ČR ze dne 3.1.2005, č.j. KŽ 11/05-10
- Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 21.6 1974, č.j. C-2/74

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.2006, sp. zn. 20 Cdo 2706/2004
- Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2006, sp. zn. Cpjn 200/2005
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 31.8.2004, sp. zn. II. ÚS 150/04

Ostatní

Elektronické zdroje

- Elektronický zdroj citovaný dne 28. 11. 2011 [online text], dostupný na <http://ekcr.cz.gds97.active24.cz/1/exekutorsti-koncipienti/119-podminky-pro-zapis-do-seznamu-exekutorskych-koncipientu?w=>
- Elektronický zdroj citovaný dne 26. 2. 2012 [online text], dostupný na <http://www.uhj.com/en/ressources/10148/86/pays-bas-en.pdf>
- Elektronický zdroj citovaný dne 28. 2. 2012 [online text], dostupný na <http://ekcr.cz.gds97.active24.cz/1/nejcastejsi-dotazy/234-exekutorske-sluzby?w=>